

DOA.001.15.2020

Sz. Pani
Alicja Konopka
Przewodnicząca
Rady Miejskiej Łomża

Wniosek

Zgodnie z planem pracy Rady Miejskiej Łomży na 2020 rok przedkładam sprawozdanie za 2019 rok z realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Łomża na lata 2016-2021”.

Z poważaniem

z up. PREZYDENTA MIASTA

mgr Andrzej Stypulkowski
ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA ŁOMŻA NA
LATA 2016- 2021 r.
za rok 2019

Łomża dn. 29.05.2020.

WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Łomża na lata 2016-2021 przyjęta została Uchwałą Nr 167/XXI/16 Rady Miejskiej Łomży z dnia 25 stycznia 2016 r. Aktualizacji strategii dokonano Uchwałą Nr 489/LIII/18 Rady Miejskiej Łomży z dnia 25 kwietnia 2018 r.

Bezpośredni nadzór nad prawidłowym procesem wdrażania Strategii powierzono Z-cy Prezydenta Miasta Łomży, a koordynowanie, monitorowanie i ewaluację Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Łomży.

Strategia określa cele strategiczne i priorytety polityki społecznej Miasta oraz tworzy system działań podejmowanych w celu przezwyciężenia problemów społecznych występujących lub mogących się pojawić.

We współpracy z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi konstruowane są projekty z zakresu polityki społecznej oraz lokalne programy profilaktyczne i naprawcze.

Cele Strategiczne zawarte w Strategii zostały zidentyfikowane przez zespół zadaniowy składający się z osób zawodowo związanych z tematyką objętą Strategią.

1. CEL STRATEGICZNY- WSPIERANIE OSÓB I RODZIN ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W TRUDNEJ SYTUACJI.

Cel operacyjny 1.1 Poprawa warunków bytowych osób i rodzin oraz zapobieganie sytuacjom kryzysowym

Kierunki działań: Wspieranie materialne i finansowe rodzin:

Wskaźniki realizacji działań.

Wsparcie udzielane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej /MOPS/ w Łomży.

W 2019 roku z pomocy MOPS w Łomży skorzystało 1751 osób – 1292 rodziny /2671 osób w rodzinie/.

Powodem korzystania z pomocy społecznej było wystąpienie równocześnie kilku przesłanek:

- ubóstwo – 931 rodzin,
- bezrobocie – 494 rodzin,
- bezdomność- 18 rodzin,
- potrzeba ochrony macierzyństwa – 64 rodziny, w tym 32 rodziny wielodzietne,
- niepełnosprawność – 585 rodzin,
- długotrwała choroba - 351 rodzin,
- bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - 181 w tym: rodziny niepełne -85, rodziny wielodzietne – 74,
- alkoholizm – 53 rodzin,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 9 osób,
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą – 4 rodziny,
- sytuacja kryzysowa – 23 rodziny,
- przemoc w rodzinie – 169 rodzin.

Świadczenia pieniężne z MOPS otrzymało – 1302 osoby – 1112 rodzin.

1/ Zasiłki celowe w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej w 2019 r. ogółem otrzymało 1143 osób, w tym zasiłki specjalne celowe – 229 osób. Wypłacono dla jednej rodziny zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego /wybuch gazu w mieszkaniu w bloku/ w wysokości 1300 zł. Kwota wydatkowana na zasiłki celowe – 585 180 zł. w tym na zasiłki specjalne celowe kwotę 106 831 zł.

Wykonano również usługi pogrzebowe dla 2 osób /na realizację zadania wydano 4449,15 zł./ oraz na transport medyczny i wyjazd interwencyjny na kwotę 2332 zł.

Zasiłki przeznaczone były na:

- opał – 206 rodzin,
- żywność – 496 rodzin,
- leki, leczenie -227 rodzin,
- odzież, obuwie – 86 rodzin,
- sprzęt gospodarstwa domowego - 28 rodzin,
- dopłata do wydatków mieszkaniowych – 199 rodzin,
- inne potrzeby - 195 rodzin.

W ramach programu osłonowego w zakresie pomocy finansowej na zakup leków dla osób przewlekle chorych, niepełnosprawnych przyznano pomoc finansową dla 299 rodzin, wypłacono 1715 świadczeń na kwotę 171 981,11 zł.

2/ Zasiłek okresowy, który przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie otrzymało 507 rodzin – 1227 osób w rodzinie. Średnia wysokość zasiłku na rodzinę wyniosła 421,84 zł. Zasiłek wypłacany był średnio przez okres ok. 4 miesięcy. Wypłacono 2730 świadczeń. Na zasiłki okresowe ze środków z zadań własnych finansowanych z budżetu państwa wydatkowano kwotę 1 151 625 zł.

Zasiłki okresowe przyznane były z powodu:

- bezrobocia – 305 rodzin,
- długotrwałej choroby – 62 rodziny,
- niepełnosprawności – 54 rodzin,
- inne powody – 86 rodzin.

3/ Zasiłek stały przyznawany jest osobom, które są niezdolne do pracy z powodu wieku lub są całkowicie niezdolne do pracy. Ośrodek opłaca również składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały, które nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. W 2019 r. zasiłek stały przyznano 281 osobom, w tym:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 251 osób,
- pozostającej w rodzinie – 30 osób.

Na zasiłki stałe wydatkowano – 1 450 997 zł – wypłacono 2790 świadczeń.

4/ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował dwa projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego: „**Aktywnie do sukcesu II**” skierowany do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz „**Rozwój usług opiekuńczych i asystenckich w mieście Łomża**” skierowany do osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych.

a/ W 2019 r. zrealizowano dla 40 uczestników „Aktywnie do sukcesu II” zadania aktywnej integracji /warsztaty, treningi, coaching/, zadania aktywizacji zawodowej /kursy zawodowe, staże/, opłacono pobyt w przedszkolach i żłobkach dla dzieci uczestników, wydawano bilety na dojazdy, wypłacono zasiłki celowe po 256,70 zł. m-nie i stypendium szkoleniowe dla uczestników. Podczas zajęć zapewniono przerwę kawową, w czasie kursów zawodowych również obiad. Ośmiu pracowników socjalnych prowadziło z uczestnikami pracę socjalną, wytyczali Indywidualną ścieżkę Reintegracji i zawierali kontrakty.

b/ W 2019 r. zrealizowano dla uczestników projektu „Rozwój usług opiekuńczych i asystenckich w mieście Łomża” usługi opiekuńcze dla 37 osób świadczone w ciągu dnia 7 dni w tygodniu w miejscu zamieszkania, usługi asystenta osobistego osób niepełnosprawnych dla 19 osób, wytyczona została indywidualna ścieżka wsparcia, prowadzono doradztwo socjalne, rehabilitację w domu uczestnika, teleopiekę dla 20 osób - system, który pozwala na wezwanie pomocy lub przekazanie wiadomości opiekunowi o zagrożeniu stanu zdrowia uczestnika. Przeprowadzono również spotkania edukacyjno-informacyjne dla 20 uczestników projektu dotyczące m.in. bezpieczeństwa w domu, farmakologii, diety oraz warsztaty dla opiekunek, asystentów i pracowników socjalnych w celu podniesienia jakości wykonywanego wsparcia. Dwie osoby skorzystały z wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego, która została utworzona w ramach projektu w Dziennym Domu Senior+.

5/ Centrum Wspierania Rodziny /CWR/ funkcjonowało w MOPS w ramach Łomżyńskiego Programu Profilaktyki I Rozwiązywania problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2019 rok i objęło pomocą 71 rodzin. Zadaniem Centrum było prowadzenie działalności sprzyjającej umacnianiu rodziny, właściwego wypełniania roli opiekuńczo wychowawczej i wspieranie działań profilaktycznych wykonywanych przez pracowników socjalnych w rodzinach, w których występuje problem alkoholowy, przemoc w rodzinie lub inne szkodliwe społecznie zjawiska. W ramach CWR odbyły się szkolenia dla pracowników socjalnych dotyczące zagadnień związanych z przemocą oraz zostały wykonane materiały informacyjne i promocyjne dotyczące CWR i Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego /LZI/, zakupiono literaturę fachową i artykuły spożywcze przeznaczone dla uczestników postępowań w trakcie prowadzonych spotkań indywidualnych z psychologiem i radcą prawnym, posiedzeń grup roboczych i LZI.

W roku 2019 przeprowadzono 144 indywidualne konsultacje psychologa w MOPS, 25 spotkań z radcą prawnym, prowadzono działania w ramach pracy socjalnej i procedury Niebieskie Karty /NK/ w celu zminimalizowania negatywnych skutków zjawiska przemocy oraz korygowania strat spowodowanych nieprawidłowym pełnieniem ról rodzicielskich. Z pomocy Centrum Wspierania Rodziny skorzystało 71 rodzin /212 osób/ będących w procedurze NK i dotkniętych problemem przemocy, oraz 30 pracowników socjalnych. Wydatkowana kwota na zadanie 43 499,04 zł.

Świadczenia niepieniężne w postaci schronienia, składek na ubezpieczenie społeczne, posiłków, usług opiekuńczych otrzymało 780 osób – 538 rodzin – 1386 osób w rodzinach.

W 2019 r. realizowane były cele Programu wspierania rodziny w mieście Łomża na lata 2019 – 2021/ Załącznik do Uchwały Nr 90/IX/19 Rady Miejskiej Łomży z dnia 29 maja 2019 r./ Głównym celem Programu jest wzmocnienie roli rodziny i poprawa jej funkcjonowania poprzez stworzenie spójnego systemu wsparcia

Wsparcie udzielane przez Urząd Miejski w Łomży Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia w 2019 r.

Zasiłki rodzinne- wypłacono 40 124 zasiłków rodzinnych na łączną kwotę 4 545 367,32 zł.

Dodatków do zasiłku rodzinnego wypłacono 5328 świadczenia na kwotę 839 018,41 zł, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka 190 świadczeń na kwotę 182 768,03 zł z tego na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych tj. tzw. „złotówka za złotówkę” 13 świadczeń na kwotę 5768,03 zł.

- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego 1030 świadczeń na kwotę 383700,42 złotych, z tego na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych tj. tzw. „złotówka za złotówkę” 78 świadczenia na kwotę 29 653,42 zł

• samotnego wychowywania dziecka 1859 świadczeń na kwotę 354 702,77zł, z tego na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych tj. tzw. „złotówka za złotówkę” 171 świadczeń na kwotę 23 798,77 zł.

• kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego 1965 świadczeń na kwotę 203 462,92 zł, z tego na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych tj.

tzw. „złotówka za złotówkę” 134 świadczeń na kwotę 9712,92 zł.

- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania 16 świadczeń na kwotę 1632 zł.
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej 4961 świadczeń na kwotę 495249,67 z tego na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych tj. tzw. „złotówka za złotówkę” 413 świadczeń na kwotę 23541,67 zł,
- rozpoczęcia roku szkolnego 2035 świadczeń na łączną kwotę 194 547,39 zł z tego na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych tj. tzw. „złotówka za złotówkę” 158 świadczeń na kwotę 6847,39 zł.

Łącznie wraz z dodatkami wypłacono 52 593 świadczeń na kwotę 6 331 017,52 zł

Zasiłki pielęgnacyjne-wypłacono 18 228 świadczeń na kwotę 3 456 684 zł. Świadczeń pielęgnacyjnych wypłacono 2854 świadczeń na kwotę 4 484 013 zł. Specjalny zasiłek opiekuńczy-wypłacono 588 świadczeń na kwotę 363 813 zł. Zasiłek dla opiekuna wypłacono 268 świadczeń na łączną kwotę 162 783 zł

W 2019 roku wydano 187 decyzji dotyczących świadczeń rodzicielskich. Wydatkowana kwota z tego tytułu wyniosła 2 046 292 zł. Koszty obsługi wyniosły 5610,00 zł. (koszty obsługi wynoszą 30 zł od wydanej decyzji)

W 2019 wydano 7 decyzji na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „**Za życiem**” /Dz.U. 2016.1860/ przyznających jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zgodnie z art. 10 ust. 10 i 11 wyżej wymienionej ustawy jednorazowe świadczenie i koszty obsługi są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Koszty obsługi natomiast w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U.2017.1952) wynoszą 3% otrzymanej dotacji na jednorazowe świadczenie tj., 123,71 zł. Wydatki z tego tytułu wyniosły 28 000 zł, a koszty obsługi wyniosły 865,97 zł

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka-skorzystało 515 rodzin na kwotę 515 000 zł. Rozdział 85502 § 4010 składki na ubezpieczenia społeczne świadczeniobiorców wyniosły łącznie 973 418,66 zł

Rozdział 85513 § 4130 składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne wyniosły 219 013 zł.

Ogółem świadczenia rodzinne w 2019 roku pobierało 2 848 rodzin, natomiast zasiłki rodzinne pobierało 1734 rodzin, w tym: - na 1 dziecko - 673 rodzin, na 2 dzieci – 754 rodziny, na 3 dzieci – 233 rodzin, na 4 i więcej dzieci – 74 rodziny.

Zasiłek dla opiekuna w 2019 roku pobierało 22 świadczeniobiorców.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego- skorzystało 238 rodzin. Wypłacono 4 793 świadczeń na kwotę 1 933 894 zł.

Świadczenie wychowawcze

Świadczenia 500 + w 2019r. pobierało w Łomży 6368 rodzin, w tym na jedno dziecko 5140 tj. 80,71 % wszystkich rodzin pobierających świadczenia. Łącznie świadczenia przysługiwały na 10 018 dzieci na łączną kwotę 48 056 636,94

Świadczenie „Dobry Start”

W 2019 roku wypłacono 6666 świadczeń na kwotę 1 996 650 zł.

W tym dla dzieci w szkole podstawowej-4265, w ponadpodstawowej- 2102, w dotychczasowym gimnazjum lub szkole ponadgimnazjalnej 240 dzieci, w szkole artystycznej 16, w ośrodku rewalidacyjnym dla 42 osób.

Samorządowe becikowe

Uchwała Nr 132/XVIII/15 Rady Miejskiej Łomży z dnia 25 listopada 2015 roku w sprawie szczegółowych zasad udzielania gminnego jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się

dziecka /Dz. U. Woj. Podlaskiego z dnia 1 grudnia 2015 poz. 3878/
Zgodnie z w/w uchwałą „samorządowe becikowe” przysługuje w wysokości 500 zł na dziecko. Na rok 2019 zaplanowano 300 000 zł. Na koniec 2019 roku wydatkowano kwotę 290 000 zł, na 580 świadczeń.

Kierunki działań: **Promowanie prawidłowego modelu rodziny oraz właściwego wypełniania ról rodzicielskich.**

Wskaźniki realizacji działań

Centrum Pieczy Zastępczej zapewnia czasową opiekę i wychowanie dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców i zatrudnia 5 asystentów rodziny do pracy z rodzinami niewydolnymi wychowawczo, zgłoszonymi przez MOPS, sąd rodzinny lub kuratora sądowego. Asystent kontynuuje pracę z rodziną również wówczas, kiedy dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, w celu realizacji planu naprawczego funkcjonowania rodziny i umożliwienia powrotu dzieci pod opiekę rodziców. W 2019 roku z pomocy asystenta rodziny skorzystało 63 rodziny. W Łomży funkcjonowało 42 rodziny zastępcze, w których przebywało 68 dzieci, z tego 34 dzieci w rodzinach spokrewnionych, 15 dzieci w rodzinach niezawodowych (z tego 3 pochodzące z Łomży) i 19 dzieci w 6 rodzinach zastępczych zawodowych (z tego 6 z Łomży). Kwota wydatkowanych środków dla rodzin zastępczych wyniosła 1 726 334,74 zł. Wyplacono świadczenia na:

- pomoc na kontynuowanie nauki dla 11 pełnoletnich usamodzielnionych wychowanków rodzin zastępczych z m. Łomża, pomoc pieniężna dla rodzin zastępczych, pomoc na zagospodarowanie dla 5 wychowanków rodzin zastępczych, pomoc pieniężna na usamodzielnienie dla 1 wychowanka rodziny zastępczej, na wynagrodzenie dla 6 zawodowych rodzin zastępczych, zakup usług od innych jednostek samorządu terytorialnego dla 26 dzieci pochodzących z Łomży oraz na dodatek wychowawczy 500+, który jest przyznawany dla rodzin zastępczych na dzieci w nich przebywające /odpowiednik świadczenia wychowawczego 500+ . W 2019 r. wyplacono łącznie 672 świadczenia na 62 dzieci– 324 804,85 zł.

Rok*	2017	2018	2019
Rodziny zastępcze spokrewnione	21	20	24
Dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych	28	26	34
Rodziny zastępcze niezawodowe	9	11	12
Dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych	15	16	15
Rodziny zastępcze zawodowe	7	7	6
Dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych	19	23	19
Razem dzieci	62	65	68

*dane na dzień 31 grudnia każdego roku

Praca socjalna ma na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi (art. 6 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej)¹. Z pracy socjalnej w 2019 roku skorzystało 1 554 rodziny - 2944 osób w rodzinie objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży oraz 132 rodziny - 177 osób w rodzinie korzystających ze wsparcia Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej Dz. U z 2018 r. poz.1508.

Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży oraz 132 rodziny - 177 osób w rodzinie korzystających ze wsparcia Ośrodka Interwencji Kryzysowej.
Ulgi dla rodzin w ramach Karty Dużej Rodziny (Łomżyńskiej i Ogólnopolskiej)
Wskaźniki realizacji działań:
<p>Ulgi dla rodzin w ramach Karty Dużej Rodziny/Łomżyńskiej i Ogólnopolskiej</p> <p>1. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny - w 2019 roku wydano 299 Kart (w tym na nowych zasadach 233). Od 1 stycznia 2019 r. upoważniająca do wielu zniżek Karta Dużej Rodziny przysługuje tym rodzicom, którzy mają lub w przeszłości mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci – bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku.</p> <p>2. Łomżyńska Karta Dużej Rodziny-w 2019 roku wydano 143 Karty. Uchwałą Nr 362/XLIII/13 Rady Miejskiej Łomży z dnia 25 września 2013 r. wprowadzony został na terenie miasta Łomża program „Karta Dużej Rodziny”. Regulamin przyznawania, wydawania i użytkowania Karty został określony przez Prezydenta Łomży Zarządzeniem Nr 261/13 z dnia 27 listopada 2013 r.</p>
Profilaktyka sytuacji kryzysowych i pomoc w trudnych sytuacjach.
Wskaźniki realizacji działań:
<p>Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2019 r. udzielił wsparcia dla 262 rodzin, 384 osób korzystających z OIK. Z poradnictwa specjalistycznego OIK (prawne, psychologiczne, rodzinne) skorzystało 199 rodzin – 384 osób w rodzinie.</p> <p>Do zadań OIK należy interwencja kryzysowa, udzielanie schronienia osobom doznającym przemocy domowej oraz poradnictwo specjalistyczne świadczone osobom i rodzinom mającym trudności lub wykazującym potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Działania w przeważającej większości były prowadzone w stosunku do osób, wobec, których została wszczęta procedura Niebieska Karta.</p> <p>W 2019 r. interwencją kryzysową z MOPS objęto 184 rodziny. Z poradnictwa specjalistycznego (prawne, psychologiczne, rodzinne) skorzystało 472 rodziny. Klienci MOPS korzystali z konsultacji psychologa, radcy prawnego, Biura Porad Obywatelskich, Ośrodka Interwencji Kryzysowej, nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.</p> <p>Nieodpłatna pomoc prawna. Na terenie Łomży zostały utworzone 3 punkty nieodpłatnej pomocy prawnej/nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego: w budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży, ul. Dworna 23 B, w budynku przy ul. Nowej 2 lok. 418, w budynku Szkoły Podstawowej nr 1, przy ul. Reymonta. Realizatorem zadania jest Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje działania dostosowane do indywidualnej sytuacji osoby uprawnionej, w szczególności porady dla osób zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz z zabezpieczenia społecznego. Osoba uprawniona przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego składa pisemne oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. Informacja o nieodpłatnej pomocy prawnej jest przekazywana osobom potrzebującym przez pracowników socjalnych oraz zamieszczona na tablicach informacyjnych oraz stronie internetowej w MOPS.</p> <p>W 2019 r. udzielono 453 porad z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej i 128 porad poradnictwa obywatelskiego.</p>
Rozwijanie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pracą w rodzinie.
Wskaźniki realizacji działań:
Wspieranie działań Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy

przypadkami przemocy w rodzinie, w 2019 r. odbyło się 343 posiedzenia grup roboczych. W ich skład wchodził specjaliści, mający bezpośredni kontakt z rodziną, w zależności od potrzeb: pracownicy socjalni MOPS, dzielnicowi KMP, pedagodzy, kuratorzy, asystenci rodziny, przedstawiciele Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracownicy socjalni i psychologowie Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

W 2019 r. podjęto decyzję o zamknięciu 181 procedur Niebieskie Karty (w tym: 32 procedur z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy rodzinie oraz 149 procedur z uwagi na brak zasadności podejmowania działań).

Opracowanie i realizacja programów informacyjnych, edukacyjnych i korekcyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomoc rodzinom zagrożonym przemocą.

Wskaźniki realizacji działań:

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2019 roku realizował programy dla rodzin zagrożonych przemocą:

Program Alkoholowy" Rodzina wolna od przemocy i uzależnień"- skorzystało 343 osoby. W tym:

Program profilaktyczny dla rodziców: „Warsztaty umiejętności wychowawczych”- uczestniczyło 17 osób.

Program profilaktyczny dla młodzieży: „Profilaktyka dla młodzieży”- łącznie wzięło udział 323 osoby.

Grupa wsparcia dla kobiet z problemem przemocy domowej - skorzystały 3 kobiety.

Koszt realizacji zadania 20 984, 35 zł.

Wspieranie działań mających na celu powstawanie mieszkań socjalnych i chronionych.

Wskaźniki realizacji działań:

Mieszkania chronione

Na terenie miasta Łomży jest 5 mieszkań chronionych /Uchwała nr 74/VIII/19 Rady Miejskiej Łomży z 17 kwietnia 2019 r./ Trzy z nich to mieszkania treningowe, 2 to mieszkania wspierane. Mieszkania są w dyspozycji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Centrum Pieczy Zastępczej oraz Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Łomży.

Mieszkania chronione treningowe:

1. 2 mieszkania przy ul Polnej 16, które jest w dyspozycji CPZ w Łomży,
2. 1 mieszkanie przy ul. Wojska Polskiego 27/5, które jest w dyspozycji Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Łomży,

Mieszkania chronione wspierane:

3. 1 mieszkanie przy ul. Dwornej 71/5, które jest w dyspozycji MOPS,
4. 1 mieszkanie przy ul Polnej 16, które jest w dyspozycji MOPS.

W 2019 r. w mieszkaniach chronionych zamieszkiwało 3 rodziny /6 osób/.

MOPS ponosił koszty utrzymania 2 lokali wspieranych w wysokości (czynsz, media) w wys. 6 195,11 zł.

Rozwój pracy socjalnej, realizowanie kontraktów socjalnych i projektów socjalnych.

Wskaźniki realizacji działań:

Praca socjalna ma na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Efekty pracy socjalnej w rodzinach zgłaszających się o pomoc MOPS:

1. podjęcie leczenia odwykowego – 57,
2. podjęcie zatrudnienia: prace sezonowe, społecznie-użyteczne i inne – 303,
3. uczestniczenie w projektach aktywizującym bezrobotnych –91,
4. uzyskanie mieszkania – 25,

5. uzyskanie przysługujących świadczeń w tym orzeczenia o niepełnosprawności – 116,
6. aktywizacja społeczna - uczestniczenie w zajęciach dla seniorów – 69,
7. podjęcie i kontynuowanie leczenia specjalistycznego – 103,
8. zapewnienie całodobowej opieki ZOL DPS RDP – 54,
9. wydanie opinii do fundacji w celu uzyskania wsparcia – 26,
10. aktywizacja społeczna, uczestniczenie w zajęciach Środowiskowego Domu Samopomocy i Oddziału Dziennego Pobytu – 29,
11. pomoc przy pisaniu pism procesowych, wniosków – 95,
12. informowanie o możliwości uzyskania pomocy w innych instytucjach – 248.

W 2019 r. roku pracownicy socjalni zawarli 74 kontrakty socjalne, które dotyczyły m.in. podjęcia prac społecznie użytecznych, ustalenia stopnia niepełnosprawności, uzyskania alimentów, dodatku mieszkaniowego, podjęcia leczenia odwykowego, podjęcia pracy społecznie użytecznej, udziału w szkoleniach celem uzyskania nowych kwalifikacji, aktywizacji społecznej i zawodowej.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2019 roku zrealizował projekt socjalny „Reagujmy na przemoc 3” – warsztaty, szkolenia, konferencja, konkurs plastyczny – skorzystało 430 osób, koszt zadania 48 170,90 zł.

Organizowanie pomocy osobom bezdomnym, prowadzenie placówki zapewniającej schronienie i nocleg, tworzenie systemu wychodzenia z bezdomności.

Wskaźniki realizacji działań:

Noclegownia dla bezdomnych przeznaczona jest do udzielania doraźnej i okresowej pomocy osobom bezdomnym. Noclegownia posiada 20 miejsc, w tym dla mężczyzn-18 miejsc, dla kobiet – 2 miejsca. Ze schronienia w Noclegowni w 2019 r. skorzystało 26 osób, w tym 4 kobiety - liczba osobodni – 1105.

Ogrzewalnia posiada 17 miejsc, w tym dla mężczyzn – 12 miejsc, dla kobiet – 5 miejsc. Z ogrzewalni mężczyzn i kobiet skorzystało 96 osób – 891 osobodni.

Główną przyczyną bezdomności osób przebywających w Noclegowni było nadużywanie alkoholu, przemoc w rodzinie, brak pracy, zadłużenia finansowe, eksmisje oraz brak wiary we własne możliwości. Zadaniem pracowników Noclegowni i pracowników socjalnych MOPS było zmniejszenie i wyprowadzenie osób ze stanu bezdomności. Osoby przebywające w Noclegowni korzystały z posiłków i suchego prowiantu w kuchni Caritas oraz przyrządzali samodzielnie posiłki na kuchence elektrycznej i w mikrofalówce. Na realizację zadania wydatkowano kwotę w wysokości 233198,15 zł.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2019 r. udzielił schronienia w hostelu 12 osobom.

Działania pomocowe w Kuchni Caritas w Łomży w 2019 roku:

1. Dożywianie: Wydano **95760 posiłków** dla **310 osób** (przez okres 9 miesięcy) i **387 osób** (w okresie jesienno-zimowym). Uśredniona liczba wydanych posiłków w miesiącu: **265 osób**.

2. Udzielanie pomocy rzeczowej w formie wydawania żywności doraźnie oraz z okazji świąt:

- Wielkanoc: w dniach 16-17.04.2019 roku wydano paczki dla 146 rodzin (252 osób w tym 44 dzieci, 8 bezdomnych)
- Boże Narodzenie: w dniu: 23 grudnia 2019r. wydano paczki dla 400 osób (w trakcie Wigilii Miejskiej).

3. Organizowanie spotkań świątecznych:

- Spotkanie przy święconym jajeczku: 16 kwietnia 2019 roku (w dniu odbioru paczek) oraz 23 grudnia 2019 roku/.
- Wigilia Miejska dla osób samotnych i bezdomnych – dla 400 osób.
- Angażowanie podopiecznych w zakresie prac społeczno-użytecznych na rzecz Kuchni Caritas i otoczenia: odśnieżanie chodnika, zagrabianie liści.

Cel operacyjny 1.2. Wspieranie rodzin, dzieci i młodzieży w prawidłowym funkcjonowaniu.**Wsparcie asystenta rodziny, praca socjalna z rodziną.****Wskaźniki realizacji działań:**

Centrum Pieczy Zastępczej w Łomży realizuje zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 76 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz prowadzi pracę z rodziną - wsparcie asystenta rodziny. Asystentura rodziny funkcjonuje w Łomży od 2012 roku poprzez wsparcie, pomocniczość asystentów w codziennym funkcjonowaniu rodziny. Szczególnie ważne są działania wzmacniające predyspozycje opiekuńczo-wychowawcze rodziców, często nieprzygotowanych do rodzicielstwa i dorosłego życia. Aktywne i długoterminowe wsparcie rodzin niewydolnych wychowawczo przyczynia się do ograniczenia napływu dzieci do pieczy zastępczej. Elementem motywującym rodzinę do sprawowania bezpośredniej pieczy nad swoimi dziećmi jest świadczenie wychowawcze 500+. Znacznie zmniejszyła się liczba dzieci pozostawianych na oddziale noworodkowym po urodzeniu.

Asystenci rodziny zatrudnieni w Centrum Pieczy Zastępczej /CPZ/ pracują z rodzinami niewydolnymi wychowawczo, zgłoszonymi przez MOPS, Sąd rodzinny lub kuratora sądowego oraz współpracują z placówkami oświatowymi. W rodzinach objętych wsparciem CPZ prowadzona była praca socjalna przez pracowników socjalnych i asystentów rodzinnych.

Asystenci Rodziny zatrudnieni w Centrum Pieczy Zastępczej				
L.p.	Wyszczególnienie	2017	2018	2019
1.	Liczba asystentów rodzin	5	5	5
2.	Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny.	76	67	80
3.	Liczba dzieci w rodzinach które korzystały z usług asystenta rodziny.	142	128	149

Dane na 31 grudnia 2019 r.

Wsparcie specjalistów i opieka dla dzieci przebywających w rodzinie zastępczej lub w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej. Powołanie Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych.**Wskaźnik realizacji działań:**

Rodzinna piecza zastępcza jest priorytetową formą opieki zastępczej w mieście Łomża i w polityce państwa. Zapisy ustawy zabraniają umieszczania dzieci w wieku do lat 7 w opiece instytucjonalnej. Dzieci w rodzinach zastępczych zostały uwzględnione w programie „500 plus” oraz „Dobry start” (wyprawka szkolna) co pozytywnie wpływa na zabezpieczanie potrzeb małoletnich.

Wsparcie rodzin zastępczych. Rodziny zastępcze w Łomży zawodowe i niezawodowe są objęte opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Rodziny przyjeżdżają do CPZ na szkolenia. Koordynator odwiedza rodziny w miejscu zamieszkania. Psycholog opiniuje rozwój dzieci starszych w CPZ, małe dzieci są badane w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej. W 2019 r. psycholog diagnozował 11 dzieci z rodzin zastępczych.

L.p.	Rodzinna piecza zastępcza-wyszczególnienie	2017	2018	2019
1.	Liczba rodzin zastępczych stan na 31 grudnia /ogółem/	37	37	42
2.	Rodziny spokrewnione	21	20	24
3.	Rodziny niezawodowe	9	11	12
4.	Rodziny zawodowe	7	6	6
5.	Liczba przeszkolonych kandydatów na rodzinę zastępczą	25	23	10
6.	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych	62	65	68

Dane na 31 grudnia 2019 r.

Opieka psychologiczno-pedagogiczna. Wszystkie dzieci przebywające w rodzinach zastępczych zawodowych i niezawodowych są objęte opieką psychologa. Oceniany jest rozwój i stan zdrowia dziecka zaraz po umieszczeniu w rodzinie zastępczej oraz po kilku miesiącach. Sporządzana jest diagnoza psychologiczno-pedagogiczna dziecka, dzięki temu można ocenić tempo rozwoju

i stymulacje rozwoju w rodzinie zastępczej.

Socjoterapia dzieci w rodzinach zastępczych. Centrum Pieczy Zastępczej wspólnie ze Stowarzyszeniem Edukacyjno-Pomocowym „Empatia” w Łomży organizuje od kilku lat zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci w pieczy zastępczej. W 2019 uczestniczyło 30 dzieci i młodzieży na zajęciach, które odbywały się na wyjazdowych warsztatach w Ośrodku „Paleo” we Władysławowie.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Łomży jest placówką socjalizacyjno-interwencyjną, zapewniającą dzieciom całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokojenie ich niezbędnych potrzeb bytowych, rozwojowych w tym emocjonalnych, społecznych, religijnych w zakresie wynikającym z indywidualnych potrzeb dziecka. Celem strategicznym Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej jest tworzenie jak najlepszych warunków opieki i wychowania dla dzieci, które z różnych względów pozbawione są właściwej opieki ze strony rodziców.

Placówka realizując swoje cele współpracowała z rodziną podopiecznego, asystentem rodziny, organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, ośrodkami pomocy społecznej właściwymi ze względu na miejsce zamieszkania lub pobyt rodziców dzieci, sądami rodzinnymi i innymi jednostkami pomocy społecznej oraz instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Placówka dysponuje 24 miejscami, w skład placówki wchodzi: grupa socjalizacyjna- 19 miejsc, grupa interwencyjna- 5 miejsc, mieszkanie chronione treningowe.

Zgodnie z ewidencją wychowanków na dzień 31 grudnia 2019 r. w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Łomży przebywało **17 wychowanków**, w tym 7 dziewcząt i 10 chłopców (w wieku 4,5 -21 lat). Średnio w 2019 r. w placówce w Łomży przebywało 17 podopiecznych.

W okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019 r. odeszło z placówki 16 wychowanków, z tego:

- 5 dzieci powróciło do domu rodzinnego na podstawie decyzji Sądu Rejonowego;
- 7 dzieci usamodzielniało się, w tym jedna osoba przebywa na mieszkaniu chronionym treningowym na podstawie decyzji wydanej przez MOPS w Łomży;
- 2 dzieci zostało przeniesionych do innej placówki opiekuńczo- wychowawczej;
- 2 dzieci zostało umieszczonych w rodzinie zastępczej.

W okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019r. przyjęto do placówki 11 wychowanków- w tym: 9 osób na podstawie postanowienia sądu rodzinnego w trybie zabezpieczenia oraz 2 osoby zostały przeniesione z innej placówki opiekuńczo- wychowawczej.

W 2019 roku w ramach programu „**Sobą być-dobrze żyć**” realizowanego w zakresie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień młodzież uczestniczyła w zajęciach sportowych oraz w zajęciach z terapii uzależnień oraz profilaktyki: w terapii zajęciowej, zajęciach socjoterapeutycznych, zajęciach teatralnych (przedstawienie Jasełek Bożonarodzeniowych w dniu 16 grudnia 2019r.), zajęciach integracyjnych w celu kształtowania postaw sprzyjających życiu bez alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz profilaktyki w szeroko rozumianym pojęciu. W ramach programu zrealizowane zostały zajęcia integracyjne. W dniu 24 maja 2019r. odbył się X Turniej Strzelecki Województwa Podlaskiego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych na fortach w Piątnicy, w których uczestniczyło ok. 50 osób. Podopieczni placówki przez cały 2019 rok intensywnie uczestniczyli w spotkaniach integracyjnych z innymi placówkami, w imprezach miejskich jak również chętnie spędzali czas wolny we własnym gronie na terenie placówki poprzez organizację zajęć sportowych, turniejów itp. Efekty programu to między innymi: rozwijanie umiejętności psychospołecznych dzieci i młodzieży, w tym umiejętności rozpoznawania i nazywania uczuć, umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami, kształtowania pozytywnej samooceny i pozytywnego obrazu siebie, zachęcanie do zdrowego stylu życia, redukcja stresów i napięć psychicznych, niwelowanie zachowań agresywnych dziecka, nabywanie przez dziecko umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych bez używania agresji i przemocy zaburzającej relacje interpersonalne, rozwijanie własnej inicjatywy dzieci w zakresie pożytecznego spędzania czasu wolnego, odkrywanie zainteresowań i

predyspozycji dziecka w drodze do jego samorealizacji, poprawa relacji między podopiecznymi, także poza grupą.

W sprawie powołania Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych prowadzone są ustalenia z Wojewodą Podlaskim.

Wsparcie funkcjonowania placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży

Wskaźniki realizacji działań:

Zarządzeniem Prezydenta Miasta Łomża z dnia 25 marca 2019 roku nr 89/19 na prowadzenie placówek wsparcia dziennego przyznano dotacje w łącznej wysokości 65 000 zł- z tego 22 000 zł dla Caritas Diecezji Łomżyńskiej oraz 43 000 zł dla Towarzystwa Przyjaciół Dzieci- Oddział Okręgowy w Łomży (umowy odpowiednio z 26 marca nr 140/2019 oraz 141/2019) W 2019 roku wydatkowano kwotę 65 000,00 zł.

W 2019 r, w wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie „Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2019 rok” dotacje w łącznej wysokości **69.250,00 zł (słownie: sześćdziesiąt dziewięć tysięcy dwieście pięćdziesiąt złotych)** przyznano *Zarządzeniem 137/19 z dnia 16.04.2019 roku Prezydenta Miasta Łomży w sprawie ogłoszenia wyników otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2019 rok*, niżej wymienionym organizacjom:

1.Parafia Rzymskokatolicka pw. Bożego Ciała, ul. Przykoszarowa 26, 18 – 400 Łomża na zadanie pt „Wsparcie organizowania prowadzenia zajęć pozalekcyjnych z programem profilaktyczno - edukacyjnym i socjoterapeutycznym ” dotacja w wysokości **8.000 zł** (słownie: osiem tysięcy złotych).Niewykorzystaną kwotę w wysokości 41 zł zwrócono na konto UM w Łomży.

2.Caritas Diecezji Łomżyńskiej 18-400 Łomża ul. Rybaki 1, na zadanie pt „Prowadzenie Świetlicy Socjoterapeutycznej Caritas dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Łomża w ramach zadania publicznego nr 3.2. ” dotacja w wysokości **48.500 zł** (słownie: czterdzieści osiem tysięcy pięćset złotych)

3.Parafia Rzymskokatolicka św. Brunona Bonifacego z Kwerfurtu B.M. w Łomży ul. Wojska Polskiego 135,18 – 400 Łomża, na zadanie pt „Parafialna świetlica "Bonifacy" "dotacja w wysokości **12.750 zł** (słownie: dwanaście tysięcy siedemset pięćdziesiąt złotych).

W 2019 r. zdiagnozowano ilość dzieci i młodzieży niepełnosprawnej uczęszczającej do placówek oświatowych w mieście Łomża:

1. Diagnozy psychologiczne – 1440,
2. Diagnozy pedagogiczne – 1340,
3. Diagnozy logopedyczne – 824,
4. Diagnozy lekarskie – 345.

Formy i metody działań skierowane do osób niepełnosprawnych w jednostkach prowadzonych przez Miasto Łomża i na terenie Miasta Łomży w 2019 roku: rewalidacja - zajęcia z psychologiem, logopedą i rehabilitantem ruchowym, pedagogiem specjalnym, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia wyrównawcze, zajęcia – integracja sensoryczna, zajęcia logopedyczne, terapia metodą Tomatisa, terapia EEG biofeedback, prowadzenie zajęć przez surdopedagoga, oligofrenopedagoga, zajęcia wyrównawcze i doradztwo zawodowe w ramach projektu „Stawiam na rozwój”, dodatkowe zajęcia specjalistyczne realizowane w ramach projektu unijnego „Kształcenie kompetencji kluczowych szansą na lepszą jakość edukacji przedszkolnej” tj. Muzykoterapia, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęcia socjoterapeutyczne, logopedyczne i terapeutyczne. Łomżyńskie Centrum Rozwoju Edukacji w Łomży i Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2 w Łomży prowadzi poradnictwo psychologiczno – pedagogicznego dla uczniów, rodziców, nauczycieli przedszkoli i szkół w mieście.

W 2019r Miasto Łomża realizowało działania przewidziane rządowym programem rozwijania

szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych - „Aktywna tablica” – zakup pomocy dydaktycznych dla Zespołu Szkół Specjalnych Nr 8 w Łomży. Miasto Łomża w latach 2018-2021 realizuje zadanie w ramach programu rządowego wsparcie dla rodzin „Za życiem”. Bezpośrednimi realizatorami programu jest: Zespół Szkół Specjalnych Nr 8 i Bursa Szkolna Nr 1 w Łomży. Pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Łomży, w ramach współpracy, prowadzili prelekcje, a także spotkania edukacyjne i profilaktyczne dla nauczycieli oraz rodziców w łomżyńskich szkołach o tematyce” przemocy rówieśniczej, tolerancji, zaburzeniach zachowania wśród dzieci, depresji młodzieńczej, prób samobójczych wśród dzieci i młodzieży, indywidualizacji podejścia do dziecka w placówce i w domu, relacji rodzinnych jako czynnika chroniącego przed używkami, zdrowia psychicznego, higieny psychicznej, emocji i uczuć. W czasie wakacji realizowane były zajęcia grupowe.

W zespole Szkół Specjalnych Nr 8 w Łomży od 1 września 2019 roku funkcjonuje Przedszkole Specjalne nr 3.

W szkołach i placówkach oświatowych w klasach integracyjnych osoby niepełnosprawne korzystają z pomocy nauczyciela wspierającego, a organizacja pracy dostosowana jest do rodzaju niepełnosprawności ucznia. Zapewniana jest pomoc o charakterze socjalnym w formie zapomogi, zwrotu kosztów za dojazd uczniów niepełnosprawnych, stypendia, dożywianie finansowane z MOPS, opieka pielęgniarek szkolnych. Budynki posiadają windy dla niepełnosprawnych (2 szkoły), łazienki przystosowane do potrzeb niepełnosprawnych oraz podjazdy zewnętrzne i wewnętrzne.

Cel operacyjny: 1.3 Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków rozwoju.

Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

Organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży.

Wskaźniki realizacji działań:

W 2019 roku ze świetlic szkolnych w Łomży korzystało 865 uczniów.

W zasobach infrastruktury społecznej gminy Łomża znajduje się 5 żłobków dysponujących 172 miejscami, 17 przedszkoli wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach, dysponujących 1867 miejscami, 7 szkół podstawowych, w których funkcjonuje 15 oddziałów przedszkolnych do których uczęszcza 358 dzieci. W 7 szkołach podstawowych oraz w Zespole Szkół Specjalnych funkcjonują świetlice szkolne - razem 8 świetlic.

W 2019 roku dla Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Łomży przyznano dotacje w ramach wsparcia realizacji zadań publicznych w zakresie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na zadania:

1/ „Wspieranie działań służących pogłębieniu więzi w rodzinie z problemem alkoholowym poprzez dofinansowanie rodzinnych obozów terapeutycznych, terapii rodzin, kolonii, pielgrzymek trzeźwościowych - "Kolonie dla dzieci z programem z profilaktyki alkoholowej" dotacja w wysokości 20.000 zł.

2/ „Wspieranie organizowania przedsięwzięć ukierunkowanych na potrzeby dzieci i młodzieży korzystających ze świetlic środowiskowych, socjoterapeutycznych oraz placówek wsparcia dziennego- realizacja programu z profilaktyki alkoholowej". Dotacja w wysokości 13.000 zł

c) Prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w wysokości 43 000 zł.

Działania Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Łomży w 2019 r.	Instytucje uczestniczące	Liczba dzieci
Prowadzenie 2 placówek wsparcia dziennego TPD w Łomży od stycznia do grudnia 2019 r.	Urząd Miasta Łomża	60 dzieci
Wypoczynek wakacyjny „Lato 2019”	Kuratorium	120 dzieci

Lipiec-sierpień 2018 r.	Oświaty Białystok, U M Łomża	
Spotkanie wigilijne Listopad-grudzień 2019 r.	Urząd Miasta Łomża	90 dzieci
Realizacja programów pomocowych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy rówieśniczej kwiecień-grudzień 2019 r.	Urząd Miasta Łomża	120 dzieci
Dożywianie dzieci „zdrowo jem więcej wiem” styczeń-maj 2019 r.	Urząd Miasta Łomża	120 dzieci
Paczki świąteczne dla dzieci Listopad-grudzień 2019 r.	Urząd Miasta Łomża, LSM	100 dzieci

Ośrodek Wsparcia Rodziny im. św. Faustyny Kowalskiej w Łomży prowadzi **Świetlicę Socjoterapeutyczną Caritas w Łomży**. W 2019 roku ze świetlicy skorzystało 30 dzieci. W ramach świetlicy dzieci i młodzież wyjechała na wypoczynek letni oraz otrzymała wyprawkę szkolną, uczestniczyła w wyjściach poza świetlicowych /kino, basen, park trampolin, muzeum/, w zajęciach edukacyjno-wychowawczych, profilaktycznych z elementami socjoterapii z psychologiem, w zajęciach z instruktorami: sportu, sztuki, muzyki oraz w zajęciach kulinarnych z dietetykiem.

Zabezpieczenie potrzeb bytowych dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich przez finansowanie i organizowanie dożywiania w szkole, zapewnienia niezbędnych potrzeb.

Wskaźniki realizacji działań:

Program "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 skierowany jest zarówno do dzieci, uczniów, jak i osób starszych. Program "Posiłek w szkole i w domu" zastąpił program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania". Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Programem „Posiłek w szkole i w domu” w 2019 roku objęto łącznie 623 osoby w tym: dzieci do 7 roku życia – 132, uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej – 232, pozostałe osoby art 7 ustawy o pomocy społecznej – 259.

Liczba osób korzystających z posiłku - 460 łącznie, wydano 71872 posiłków na kwotę 560310 zł.

- dzieci do 7 roku życia 132, świadczeń.13467, wydatkowana kwota 91573 zł. w tym środki własne – 47158 zł.
- uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej 232, świadczeń – 36817, kwota 154630 zł. w tym środki własne –1065 zł.
- pozostałe osoby art 7 ustawy o pomocy społecznej- 259 osób w tym: posiłki w barze 96 osób, posiłki z dowozem do miejsca zamieszkania – 61 osób, zasiłki celowe z programu: 163 osoby – na kwotę 66674 zł. (489 świadczeń).

Program realizowany był w 30 punktach żywieniowych w tym: szkoły – 10, przedszkola – 17, żłobki – 2, inne – 3.

Łączny koszt programu „Posiłek w szkole i w domu” wyniósł 626 984 zł. w tym: środki własne 138 000 zł. i dotacja 488 984 zł.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Fund for European Aid to the Most Deprived – FEAD). Podstawą do wydania pomocy są listy sporządzone przez pracowników MOPS. Pomoc rzeczowa w postaci żywności w ramach programu pomocy żywnościowej dystrybuowana była za pośrednictwem Związku Emerytów i Rencistów i czterech parafii na terenie miasta oraz Ośrodka Wspierania Rodziny. Pracownicy MOPS zweryfikowali osoby na podstawie określonych zasad do edycji programu FAED realizowanego w okresie od lipca 2018 do czerwca 2019 – skorzystało 1179 osób /z 504 rodzin/ do otrzymania wsparcia w

podanym okresie. Kolejna edycja tj. lipiec 2019- czerwiec 2020 – do uzyskania wsparcia zakwalifikowano 406 osób /do 31.12.2019/ – osoby będą weryfikowane i zgłaszane do uzyskania pomocy do końca czerwca 2020 r.

Kuchnia Caritas. Do pozyskiwania pomocy w postaci bezpłatnego posiłku wydawanego przez kuchnię Caritas skierowano 300 osób z terenu miasta. Pracownicy socjalni MOPS co miesiąc weryfikowali listy osób otrzymujących pomoc w formie obiadów i kierowali do otrzymania tej formy pomocy kolejne osoby. W okresie przedświątecznym 400 rodzin otrzymało paczki żywnościowe podczas zorganizowanej przez Urząd Miasta i Caritas Wigilii dla osób samotnych.

Wspieranie działań w zakresie nauki i rozwoju osobistego.

Wskaźniki realizacji działań:

W 2019 r. pracę wolontarystyczną wykonywało 33 wolontariuszy w tym 24 to uczniowie szkół średnich i 9 osób dorosłych. Wolontariusze ze szkół średnich pomagali dzieciom w nauce w Klubie Seniora przy ul. Mickiewicza. Dwoje wolontariuszy uczyło języka polskiego cudzoziemców z Czeczenii i Ukrainy, którzy realizowali Indywidualny Program Integracji z tytułu otrzymania ochrony uzupełniającej. Dla trzech osób niepełnosprawnych świadczona była pomoc w usługach. Dwie osoby prowadziły zajęcia muzyczne w Dziennym Domu Senior +. Jedna osoba prowadziła funpage w Klubie Seniora. Wolontariusze MOPS uczestniczyli w zbiórce karmy dla zwierząt w miesiącu listopadzie i grudniu 2019 r. Program wolontarystyczny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży na lata 2017-2021 został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej Nr 296/XXXV/16 z dnia 28 grudnia 2016 r. Wykonując różne zadania wolontariusze rozbudzali zainteresowania, uczyli wrażliwości, zrozumienia i empatii a także sposobów spędzania wolnego czasu. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej propagują ideę wolontariatu i proponują wsparcie wolontariuszy dla osób niepełnosprawnych, rodzicom wychowującym dziecko niepełnosprawne oraz uczniom mających problemy w nauce.

W ramach Programu „Aktywny Samorząd” finansowanego ze środków PFRON skierowanego do osób niepełnosprawnych Moduł II- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym otrzymało 25 studentów, wydatkowana kwota 63 886 zł.

Prezydent Miasta Łomża przyznał w 2019 r. stypendia za wyniki w nauce, osiągnięcia sportowe oraz nagrody edukacyjne.

Wyplacane przez miasto stypendia motywacyjne dla uczniów i studentów.

Wyplacono stypendia motywacyjne dla uczniów i studentów w okresie I-VI.2019 r. na łączną kwotę 67 030,00 zł. **dla 90 uczniów.**

W okresie IX-XII.2019 r. wyplacono stypendium i nagrody edukacyjne na kwotę 44 110,00 zł. **dla 86 uczniów,** w tym:

- 38 stypendiów za osiągnięcia sportowe (16 610,00 zł.),
- 33 stypendia za szczególne osiągnięcia naukowe (14 900,00 zł.),
- 15 nagród edukacyjnych (12 600,00 zł.).

Łącznie w 2019 r. wyplacono stypendia i nagrody edukacyjne na kwotę 111 140,00 zł.

Cel operacyjny 1.4 – Podniesienie jakości usług socjalnych

Podnoszenie kwalifikacji pracowników socjalnych i kadry do pracy z rodziną

Wskaźniki realizacji działań:

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli w różnych formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych. W 2019 r. pracownicy MOPS uczestniczyli w następujących szkoleniach w zakresie doskonalenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych:

1. „ABC pracownika socjalnego w zakresie zmieniającego się prawa” - 5 osób
2. Omówienie problemów wynikających z realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w

- rodzynie oraz wspieraniu rodziny w systemie pieczy zastępczej w dniu 22.02.2019r - 5 osób.
3. „Profilaktyka chorób psychicznych II Międzynarodowa Konferencja Naukowa - 8 osób.
  4. „Moja praca z dzieckiem uwikłanym w przemoc domową-wdrożenie NK przez osoby uprawnione”-16 osób.
  5. „Kontrakt socjalny w pomocy społecznej” - 2 osoby.
  6. „Zmiany w systemie CAS oraz przygotowanie oceny zasobów pomocy społecznej” - 2 osoby.
  7. „Szkolenie dotyczące zamówień publicznych w ramach projektu EFS” – 3 osoby.
  8. „Warsztaty z zakresu pracy z osobą niepełnosprawną niesamodzielną” - 2 osoby
  9. „Ocena wiarygodności klienta pomocy społecznej” - 2 osoby.
  10. „NVC jako narzędzie komunikacji i rozwoju postaw dialogicznych, które wspierają rozwój osób i wspólnot / rodzina/ i zapobiegają przemocy” - 3 osoby.
  11. Konferencja pt. „ Skuteczne strategie w leczeniu uzależnień” - 2 osoby.
  12. „Efektywna komunikacja i skuteczne wywieranie wpływu nakierowane na współpracę w kontekście realizacji procedur Niebieskiej Karty” - 29 osób.
  13. Konferencja naukowa „Stare i nowe formy wsparcia społecznego i pracy socjalnej w społeczeństwie sieci- perspektywa międzypokoleniowa” - 18 osób.
  14. Konferencja naukowo-wdrożeniowa „Rodzina wolna od przemocy” - 11 osób.
  15. Konferencja „Widzimy, reagujemy, przeciwdziałamy – Razem przeciwko przemocy wobec osób zależnych” - 11 osób.
  16. „Praca nad motywacją osób uzależnionych z wykorzystaniem elementów Dialogu Motywującego. Interdyscyplinarne działania profesjonalistów w obliczu podejrzenia lub wykrycia przemocy seksualnej wobec dziecka” - 3 osoby.

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Łomży w 2019 roku 7 pracowników zostało przeszkolonych w zakresie problematyki uzależnień i przemocy.

W 2019 r. przeszkolono 59 pracowników Domu Pomocy Społecznej w różnych aspektach pracy z mieszkańcami DPS w celu podniesienia jakości usług DPS.

Podejmowanie inicjatyw w zakresie wdrażania nowych działań osłonowo-aktywizacyjnych na rzecz osób znajdujących się w trudnej sytuacji .

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje Gminny program osłonowy w zakresie pomocy finansowej na zakup leków dla mieszkańców Miasta Łomża. Celem programu jest pomoc finansowa adresowana do mieszkańców Miasta Łomża-osób niezdolnych do pracy z tytułu wieku, przewlekle chorych w wieku produkcyjnym, osób niepełnosprawnych znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i ponoszących wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza. W 2019 r. z programu osłonowego skorzystało 299 rodzin, wypłacono 1715 świadczeń na kwotę 171 981,11 zł.

2. CEL STRATEGICZNY – AKTYWIZACJA GRUP ZAGROZONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Cel operacyjny: 2.1 Wzrost aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych.

Kierunki działań: Utworzenie/rozszerzenie placówki wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych i starszych.

Wskaźniki realizacji działań:

W 2018 roku z DDS+, Klubu Seniora, ŚDS w Łomży skorzystało 252 osoby starsze, niepełnosprawne.

Dzienny Dom Senior + /DDS+/ rozpoczął swoją działalność od 13 lutego 2017 r. Placówka działa 8 godzin dziennie przez 5 dni w tygodniu. W 2019 r. w Dziennym Domu „Senior +” w Łomży decyzję administracyjną na każdy miesiąc kalendarzowy posiadało 60 Seniorów. Seniorzy codziennie otrzymywali 1 ciepły posiłek, który był przygotowany i dostarczony przez z firmę cateringową. Zajęcia odbywały się według ustalonego harmonogramu-codziennie lub w tygodniu.

Seniorzy korzystali z: porannej gimnastyki, zajęć komputerowych, kulinarnych, tanecznych (zumba, tańce ludowe), warsztatów muzycznych, plastycznych, teatralnych, relaksacji przy muzyce, kącika krawieckiego, filmowego, społeczno – historycznego, prasowego, godziny z humorem, kawiarenki Ewy, kółka podróżnika, profilaktyki zdrowotnej, ludoterapii (terapia poprzez grę/gry planszowe i zabawę, szachy, brydż), spotkań z poezją, wyjść do kina, karaoke, tworzyli gazetkę „Aktywny Senior”.

Ponadto w 2019 r. odbyły się następujące uroczystości/spotkania:

- Obchody wspólnych urodzin Seniorów, Wydawanie Gazetki, Aktywny Senior, obchody Świąt kościelnych i państwowych oraz różnych uroczystości i imprez okolicznościowych – występy, przedstawienia słowno-muzyczne z udziałem zaproszonych przedstawicieli władz miasta oraz kościoła,
- Konferencje, szkolenia, wykłady dedykowane dla Seniorów (dietetyk, psycholog, funkcjonariusz policji, straż pożarna, prawnik, porady konsumenckie),
- Przedstawienia teatralne dla mieszkańców Łomży, Występy Seniorów podczas łomżyńskiej Senioriady, Współpraca ze studentami i udział w Nestoraliach zorganizowanych przez PWSiP w Łomży,
- Wycieczka na Wigry (zwiedzanie Klasztoru Kamedułów, rejs statkiem szlakiem Jana Pawła II), Piknik w Morgownikach (grzybobranie/ grill/ ognisko/ tańce/, Dwudniowa Pielgrzymka do Sanktuarium Maryjnego w Licheniu,
- Udział Seniorów z DDS+ w VI Ogólnopolskiej Paradzie Seniorów „Dojrzały Wspaniały” w Warszawie oraz udział w towarzyszącym Pikniku Pokoleń, Udział Seniorów w IV Spotkaniu Seniorów, zorganizowanym w ramach Międzynarodowego Dnia Osób Starszych oraz czwartej rocznicy działalności Dziennych Domów i Klubów „Senior+” przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w Centrali Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

W okresie od stycznia do końca grudnia 2019 r. z usług Dziennego Domu „Senior +” w Łomży skorzystało 70 osób. **W DDS+ było zatrudnionych 6 osób. Na realizację zadania wydano 518 483,43 zł.**

Klub Seniora /KS/ jest miejscem otwartym dla wszystkich seniorów. W ramach oferty Klubu prowadzone są w każdą środę spotkania biesiadne, w czwartki odbywają się warsztaty kulinarne. Dla zainteresowanych seniorów we współpracy z fundacją "Czas Lokalny" prowadzona jest gimnastyka. Seniorzy korzystali z kółek graczy, organizowane były spotkania okolicznościowe, uroczyste spotkania Wielkanocne i Wigilijne, na które zapraszani są przedstawiciele władz oraz kościoła. W Klubie Seniora działa Zespół Maryna, który brał udział w wielu występach i konkursach. W ciągu roku Seniorzy wyjeżdżali na jedno i dwudniowe wycieczki oraz na grilla i na grzybobranie. W sierpniu Seniorzy wzięli udział w Ogólnopolskiej Paradzie Seniorów w Warszawie, organizowanej przez Fundację Zaczyn. Ze wsparcia Klubu Seniora korzystało w 2019 roku 130 osób.

W Klubie Seniora zatrudnionych było 4 osoby. Na realizację zadania wydano 231 417,77 zł.

Środowiskowy Dom Samopomocy /ŚDS/ działa w budynku przy ul. Marii Skłodowskiej - Curie 5 i jest połączony z filią, działa od poniedziałku do piątku od godz. 7.30 do 16.00. ŚDS umożliwia swoim podopiecznym integrację z lokalną społecznością. Wzbogacono placówkę o dodatkowe wyposażenie do stymulacji sensorycznej /kolumny wodne, kurtyny światłowodów, tunel nieskończoności itp., /min. sprzęt rehabilitacyjny, platforma wibracyjna, urządzenia do treningu umiejętności komunikacyjnych/. Prowadzono treningi umiejętności komunikacyjnych, wprowadzono program aktywności metodą Knillów. Dzięki rozszerzeniu działalności ŚDS uzyskano zapewnienie oparcia społecznego dla większej liczby osób z zaburzeniami psychicznymi, poprawę funkcjonowania w życiu codziennym osób niepełnosprawnych, zapewnienie rehabilitacji

i dziennej opieki osobom z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym i głębokim, w tym z niepełnosprawnością sprzężoną, aktywizację większej grupy uczestników korzystających z zajęć w ŚDS. W 2019 r. uczestnicy skorzystali między innymi z integracyjnego pikniku rodzinnego w Mamuciej Dolinie, z wyjazdu do Ośrodka Rehabilitacji Konnej w Kisielnicy, brali udział w Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym „Sztuka Osób Niepełnosprawnych”, w Turnieju Tenisa Stołowego Osób Niepełnosprawnych. W 2019 r. liczba miejsc ŚDS od listopada została zwiększona do 46 miejsc, liczba korzystających w ciągu roku – 52, liczba osób oczekujących – 3 osoby.

Warsztat terapii zajęciowej /WTZ/ w Łomży działający przy Zakładach Spożywczych „BONA” Sp.zo.o. zrzesza 40 uczestników. Warsztat jest czynny przez pięć dni w tygodniu, stwarza osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej. Zajęcia WTZ prowadzone są przez instruktorów terapii zajęciowej w pięcioosobowych grupach w pracowniach: przystosowania do życia codziennego, rękodzieła artystycznego, politechnicznej, ceramiczno-plastycznej, komputerowej, biologicznej, edukacji i umiejętności społecznych. Prowadzone są zajęcia uzupełniające w pracowniach muzykoterapii i fizjoterapii. WTZ współpracuje ze Stowarzyszeniem „Dlatego Warto”. W 2019 r. uczestnicy skorzystali między innymi z wycieczki do teatru w Warszawie na musical „Aida”, wyjazdu do Kukli - nad jezioro Pomorskie, brali udział w XII Turnieju Tenisa Stołowego Sejny 2019, w Pikniku Integracyjnym, zorganizowanym przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Łomży i w pikniku w Kownatach, w olimpiadzie zorganizowanej przez Caritas Diecezji Łomżyńskiej w miejscowości Ptaki pod Nowogrodem.

Wspieranie działań mających na celu utworzenie placówki całodobowej dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Wskaźniki realizacji działań:

Wg stanu na dzień 31.12.2019 r. z terenu m. Łomża **70 osób** przebywało w różnych Domach Pomocy Społecznej /DPS/ oraz 30 osób w rodzinnych domach pomocy w Łomży (Rodzinnym Domu Opieki Nr 1, Nr 2 i Nr 3 „Paradiso” oraz w Domu Rodzinnym „Pod Dobrym Aniołem”) gdzie tutejszy Ośrodek dokonywał dopłat za pobyt 9 osób.

W Domu Pomocy Społecznej przy ul. Polowej 39 w Łomży przebywa 7 osób z miasta Łomża, za których dopłaty za pobyt dokonywane są bezpośrednio przez Urząd Miejski.

Obecnie obserwuje się bardzo silną tendencję wzrostową zapotrzebowania na miejsca w placówkach zapewniających całodobową opiekę. Ma to związek ze starzeniem się społeczeństwa, przedłużającą się średnią życia i występującymi chorobami wieku starczego. Reagując na te potrzeby Prezydent Miasta zawarł już w 2017 r. z Łomżyńskim Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Chorym z Chorobą Alzheimerera „Paradiso” w Łomży umowy na prowadzenie Rodzinnego Domu Opieki Nr 1, Nr 2 i Nr 3 w Łomży na 24 miejsca oraz z p. Agnieszką Kielczewską umowę na prowadzenie Domu Rodzinnego „Pod Dobrym Aniołem” ul. Piaski 27a na 8 miejsc. Z pobytu w tych placówkach skorzystało w 2019 r. 19 osób skierowanych przez MOPS. Wydatkowano kwotę **2 512 565,11 zł.** w tym 288.285 zł. to dopłaty do pobytu w rodzinnych domach pomocy w Łomży.

Organizowanie imprez integracyjnych dla osób starszych i niepełnosprawnych w ramach funkcjonowania Klubu Seniora.

Organizowanie różnorodnych form aktywności społecznej, edukacyjnej oraz kulturalnej i rekreacyjnej dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Wskaźniki realizacji działań:

Klub Seniora /KS/ jest ośrodkiem wsparcia i miejscem otwartym dla wszystkich seniorów. Jego zadaniem jest zaspokojenie potrzeb osób starszych. W ramach oferty stałej w Klubie prowadzone są spotkania biesiadne, które odbywają się w każdą środę, na które co tydzień przybywa około 100

osób. W czwartki prowadzone są warsztaty kulinarne, na które przychodzi średnio 20-25 uczestników. We współpracy z fundacją "Czas Lokalny" prowadzona jest gimnastyka, która przyciąga coraz większą grupę zainteresowanych seniorów-średnio 40 osób.

W ciągu roku zawiązały się kółka graczy – gry karciane, gry planszowe, szachy, brydż – te spotkania odbywają się każdego dnia wg indywidualnych potrzeb uczestników. Organizowane były spotkania okolicznościowe m.in. Dzień babci i dziadka, karnawałowy bal przebierańców, walentynki, dzień kobiet, dzień matki i ojca, święto niepodległości, andrzejki, mikołajki. Zorganizowane zostały także uroczyste spotkania Wielkanocne i Wigilijne, na które zaproszeni zostali przedstawiciele władz oraz kościoła, każde ze spotkań liczyło ponad 120 osób. W ciągu roku odbyły się również spotkania edukacyjne z dietetykiem, policją, rzecznikiem praw konsumenta, kosmetyczką. Zespół Maryna działający w Klubie Seniora brał udział w wielu występach i konkursach, m.in. Przegląd Kultury Kurpiowskiej w Zbójnej, Senioriada Łomżyńska, Wigilia dla Samotnych i innych. W miesiącu maju Seniorzy wyjechali na wycieczkę dwudniową do Lichenia, w lipcu na wycieczkę jednodniową do „Ziołowego Zakątka” w Korycinach. W lipcu i wrześniu grupa Seniorów wyjechała na grilla do kompleksu „Olszynka”, a w sierpniu i październiku na grzybobranie do Śniadowa i Dobrego Lasu. W sierpniu Seniorzy wzięli udział w Ogólnopolskiej Paradzie Seniorów w Warszawie, organizowanej przez Fundację Zaczyn.

W celu zwiększenia aktywności, integracji osób starszych i niepełnosprawnych Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnoprawnej Intelakualnie „Pomocna Dłoń” przy Domu Pomocy Społecznej w Łomży oraz Dom Pomocy Społecznej w Łomży w 2019 roku zrealizowało wyjazdy i imprezy integracyjne dla 581 osób starszych/niepełnosprawnych m.in. Integracyjny Turniej Sportowy, Warsztaty terapeutyczne "Spotkania Wrześniowe", Przegląd Piosenki Religijnej Domów Pomocy Społecznej - środki Stowarzyszenia 40 029,00 zł. Oraz 13 555,00 zł. środki publiczne.

W 2019 r. ze spotkań integracyjnych i działań promujących zdrowy styl życia organizowanych przez Miasto Łomża skorzystało 160 osób starszych i niepełnosprawnych.

1. Seniorada (12.09.2019) to kolejna edycja Łomżyńskiego Dnia Seniora. W ramach uroczystości zorganizowano min. występy muzyczne, taneczne, porady i badania profilaktyczne, pokaz sprzętu medycznego, konkurs z nagrodami. Fundacja „Czas lokalny” zrealizowała projekt „ABC zdrowego seniora”, przygotowano trening mózgu oraz ćwiczenia dla seniorów.

2. Nestoralia (04.06.2019) Impreza dedykowana najstarszym mieszkańcom Łomży. Organizatorami był Samorząd Studentów Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży oraz Miasto Łomża. W programie znalazły się m.in. występy muzyczne, fitness i zumba. Podczas imprezy przedstawiono osoby wchodzące w skład Rady Seniorów obecnej kadencji.

3. Karta Seniora – wydawana jest przez Urząd Miejski dla osób powyżej 60 roku życia i uprawnia do bezpłatnego korzystania z przejazdów komunikacją miejską na terenie miasta, zniżek w teatrze, muzeum, park wodny, na niektóre usługi, zakupy z upustem. W 2019 roku wydano 7239 Kart Seniora / na dzień 20.05.2019 r. Kartę Seniora posiadało 6.261 mieszkańców Łomży, do końca 2019 roku wydanych zostało 978 Kart Seniora /na dzień 28.05.2020 r. Kartę Seniora posiada 7.225 mieszkańców Łomży/.

W budżecie miasta na rok 2019 na realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia zabezpieczono środki w wysokości 150.000 zł (w tym 30 000 zł na zadanie z zakresu prowadzenia działań aktywizujących na rzecz osób w wieku senioralnym) **stowarzyszeniom**

plan : **150.000,00 zł** wykonanie na dzień 31.12.2019 r.: **149 992,80 zł**

Dotacje w łącznej kwocie **150.000,00 zł** przyznano na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie ochrony i promocji zdrowia w 2019 roku w następujący sposób:

- **w wyniku rozstrzygniętego otwartego konkursu ofert**, przyznano łącznie **120.000 zł** (*Zarządzeniem Nr 93/19 z dnia 27.03.2019 roku Prezydenta Miasta Łomży w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie ochrony zdrowia na 2019 rok*), w tym:

1. Łomżyńskie Towarzystwo Przyjaciół Chorych „HOSPICJUM” pw. Świętego Ducha w Łomży 18-400 Łomża, ul. Rybaki 3, na zadanie pt.: „Opieka hospicyjno- paliatywna nad chorymi w terminalnym stadium choroby nowotworowej” - dotacja w wysokości **50.000 zł**.
  2. Stowarzyszenie Kobiet z Problemem Onkologicznym Organizacja Pożytku Publicznego, 18-400 Łomża, Al. Piłsudskiego 11A p.410, na zadanie pt.: „Programy samopomocowe osób chorych, osób z niepełnosprawnością i ich rodzin – Rehabilitacja kobiet po mastektomii”- dotacja w wysokości **3 257,20 zł**.
  3. Stowarzyszenie Kobiet z Problemem Onkologicznym Organizacja Pożytku Publicznego, 18-400 Łomża, Al. Piłsudskiego 11A p.410, na zadanie pt.: „Profilaktyka i wczesne wykrywanie chorób nowotworowych”- dotacja w wysokości **6 375 zł**.
  4. Stowarzyszenie Twórczego Działania „BK Step” 18-400 Łomża, Al. Legionów 60 B, na zadanie pt.: „Zadbaj o swój kręgosłup” III edycja 2019 - dotacja w wysokości **7 000 zł**.
  5. Fundacja JA i TY, 18-400 Łomża, ul. Porucznika Łagody 1/19, na zadanie pt.: „Roztańczyć życie – poprawa aktywności fizycznej i sposobu odżywiania osób z niepełnosprawnością” – dotacja w wysokości **8 000 zł**.
  6. Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski 15-434 Białystok, ul. Biała 13/33, na zadanie pt.: „Spotkania Integracyjne Osób Niewidomych” - dotacja w wysokości **5 100 zł**.
  7. „FUNDACJA DR OTIS”, ul. Sybiraków 20/4A, 18-400 Łomża na zadanie pt. „Wczesna interwencja w autyzmie” - dotacja w wysokości **8 575 zł**.
  8. „FUNDACJA DR OTIS”, ul. Sybiraków 20/4A, 18-400 Łomża na zadanie pt. „Kolorowy Świat Autyzmu. Światowy Dzień Świadomości Autyzmu” – dotacja w wysokości **11 000**
  9. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Rejonowy w Łomży, 18-400 Łomża, ul. Niemcewicza 17 lok. 6 na zadanie pt. „Profilaktyka i edukacja cukrzycy ważna dla diabetyka i jego rodziny” – dotacja w wysokości **3 560 zł**.
  10. Stowarzyszenie Pielęgniarek i Położnych Na Rzecz Rozwoju, Promocji i Doskonalenia Zawodowego, 18-400 Łomża, ul. Konstytucji 3 Maja 2/21 na zadanie pt. „Profilaktyka i wczesne wykrywanie chorób nowotworowych u mężczyzn” – dotacja w wysokości **8 550 zł**.
  11. Stowarzyszenie „Czas Rozwoju”, 18-400 Łomża, ul. Stawowa 12 na zadanie pt. „Klub Integracji Środowiskowej w Łomży jako program samopomocowy osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin – II edycja” – dotacja w wysokości **2 650 zł**.
  12. Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Łomżyńskiej 18-400 Łomża, ul. Sadowa 3, na zadanie pt.: „Konkurs – ochrona zdrowia 2019 rok. Rodzaj zadania Nr 1/Z/2019”- dotacja w wysokości **3 432,80 zł**.
  13. Fundacja Sedno 18-400 Łomża, ul. Nowogrodzka 124, na zadanie pt.: „Program zapobiegania i wczesnego wykrywania cukrzycy” – dotacja w wysokości **2 500 zł**.
- W wyniku rozstrzygniętego otwartego konkursu ofert, przyznano łącznie **30 000zł** (*Zarządzeniem Nr 159/19 z dnia 08.05.2019 roku Prezydenta Miasta Łomży w sprawie ogłoszenia wyników otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w prowadzenia działań aktywizujących na rzecz osób w wieku senioralnym na 2019 rok.*), w tym:
    - Stowarzyszenie DA SIĘ, 18-400 Łomża ul. Waleriana Łukasińskiego 70, na zadanie pt: „Edukacja obywatelska seniorów” dotacja w wysokości 4 450 zł.
    - Stowarzyszenie Sapere Aude, 18-400 Łomża ul. Kraska 24c, na zadanie pt: „Żyj

bezpiecznie” dotacja w wysokości 5 550 zł

- Spółdzielnia Socjalna „Łomżanka”, 18-400 Łomża ul. Krzywe Koło 1, na zadanie pt: „Łomżyński senior=aktywny i zdrowy” dotacja w wysokości 8 000 zł.
- Fundacja „L”, 18-400 Łomża ul. Al. Piłsudskiego 4, na zadanie pt: „English 50+” dotacja w wysokości 7 000 zł. Dotacja wykorzystana w całości.
- Fundacja „Czas lokalny”, 18-400 Łomża ul. Wiejska 5A/10, na zadanie pt: „ABC Zdrowego seniora edycja 2019” dotacja w wysokości 5 000 zł. Dotacja wykorzystana w całości.
- Uchwałą nr 133/XIV/19 z 28 sierpnia 2019 r., Rada Miasta w Łomży przyjęła z „Program szczepień ochronnych przeciwko grypie dla mieszkańców Łomży po 60 roku życia”. Program ten uzyskał pozytywną opinię Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji. W dziale 851 Rozdział 85149 par. 4300 na cel w roku 2019 zaplanowano środki w wysokości 30 000 zł. W wyniku ogłoszonego postępowania konkursowego zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U 2018 poz. 1510 z późn. zm) wyłoniono dwóch realizatorów na realizację w/w Programu.
- Łomżyńskie Centrum medyczne Sp. Z o.o z siedzibą w Łomży ul. Ks. Kardynała Wyszyńskiego 9. Umowa nr 1/Sz/2019 z 14.10.2019 r. Kwota za jedno szczepienie wraz z badaniem lekarskim 45 zł.
- Polska Grupa Farmaceutyczna spółka z o.o z siedziba w Łomży ul. Nowogrodzka 151A umowa nr 2/Sz/2019 z 14.10.2019r. Kwota za jedno szczepienie wraz z badaniem lekarskim 45 zł. Realizacja szczepień rozpoczęła się od października 2019 roku. Zaszczepiono 503 osoby zakwalifikowane do Programu.

W 2019 roku na ten cel wydatkowano kwotę 22 635 zł.

Zwiększenie dostępności do placówek wsparcia, klubów oraz grup wsparcia.

Wskaźniki realizacji działań:

Dla podniesienia poziomu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w Łomży w 2019 roku działały: Środowiskowy Dom Samopomocy, Klub Seniora, Dzienny Dom Senior+, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Centrum Integracji Społecznej, Zakład Aktywności Zawodowej.

Ze wsparcia placówek w 2019 r. skorzystało 401 osób w tym:

Środowiskowy Dom Samopomocy – 52 osoby,

Klub Seniora – 120 osób,

Dzienny Dom senior+ - 70 osób,

Warsztaty Terapii Zajęciowej - 40 osób,

Centrum Integracji Społecznej – 81 osób,

Zakład Aktywności Zawodowej – 38 osób.

Ze środków z budżetu miasta (realizacja zadań publicznych w zakresie ochrony zdrowia) w 2019 r. przyznano dotacje dla Stowarzyszenia Kobiet z Problemem Onkologicznym Organizacja Pożytku Publicznego na zadanie pt.: „Programy samopomocowe osób chorych, osób z niepełnosprawnością i ich rodzin – Rehabilitacja kobiet po mastektomii oraz dla Stowarzyszenia „Czas Rozwoju” na zadanie pt. „Klub Integracji Środowiskowej w Łomży jako program samopomocowy osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin – II edycja”.

Rozwijanie form usług opiekuńczych i usług specjalistycznych w miejscu zamieszkania

Wskaźniki realizacji działań:

Osobom samotnym, niepełnosprawnym wymagającym pomocy osób drugich w czynnościach dnia codziennego i pielęgnacji, świadczone usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Taką pomoc świadczyły 73 opiekunki domowe zatrudnione w MOPS.

Usługi opiekuńcze otrzymało 153 osoby. Liczba godzin przepracowanych przy świadczeniu usług opiekuńczych wyniosła 10 3937 godzin, wydatkowana kwota wyniosła 1.245406 zł. /zadanie własne/. Dodatkowo w ramach projektu „Rozwój usług opiekuńczych i asystenckich w mieście

Łomża”, który jest współfinansowany przez Unię Europejską i realizowany przez MOPS objęto usługami 37 osób i usługą asystenta osobistego osób niepełnosprawnych 19 osób. Oferta projektu obejmuje usługi opiekuńcze świadczone w ciągu dnia 7 dni w tygodniu w miejscu zamieszkania, usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, indywidualną ścieżkę wsparcia i doradztwo socjalne, rehabilitację w domu uczestnika, teleopieka dla 20 osób, wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, spotkania edukacyjno-informacyjne dla 20 uczestników projektu, warsztaty dla opiekunek, asystentów i pracowników socjalnych w celu podniesienia jakości wykonywanego wsparcia.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze były świadczone dla 9 osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania. Liczba godzin przepracowanych przy świadczeniu specjalistycznych usług opiekuńczych wyniosła 6396 godzin, wydatkowana kwota wyniosła 151844 zł /zadanie zlecone/.

Projekt „Rozwój usług opiekuńczych i asystenckich w mieście Łomża”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa VII Poprawa Spójności Społecznej, Działanie 7.2 Rozwój usług społecznych, Poddziałanie 7.2.1 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Realizator projektu: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomży, beneficjent Miasto Łomża.

Wartość projektu 1 710 000 zł. dofinansowanie 1 453 500 zł.

Celem głównym projektu jest zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych, usług specjalistycznych i asystenckich oraz poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych zamieszkałych w mieście Łomża oraz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (45 kobiet i 15 mężczyzn) w okresie od maja 2019 r. do kwietnia 2021 r. Grupa docelowa to 60 osób (rekrutacja 30 uczestników w maju 2019 r. i 30 uczestników w kwietniu 2020 r.).

Oferta projektu obejmuje:

1. usługi opiekuńcze świadczone w ciągu dnia 7 dni w tygodniu w miejscu zamieszkania,
2. usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej,
3. indywidualna ścieżka wsparcia i doradztwo socjalne,
4. rehabilitację w domu uczestnika,
5. teleopieka dla 20 osób - system, który pozwala na wezwanie pomocy lub przekazanie wiadomości opiekunowi o zagrożeniu stanu zdrowia uczestnika,
6. wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego w Dziennym Domu Senior+ dla uczestników projektu bezpłatnie (po zakończeniu projektu również dla mieszkańców Łomży),
7. spotkania edukacyjno-informacyjne dla 20 uczestników projektu dotyczące m.in. bezpieczeństwa w domu, farmakologii, diety,
8. warsztaty dla opiekunek, asystentów i pracowników socjalnych w celu podniesienia jakości wykonywanego wsparcia.

W 2019 r. z usług opiekuńczych skorzystało 37 osób, z usług asystenta osobistego osób niepełnosprawnych skorzystało 19 osób

„Opieka Wytchnieniowa” - Miasto Łomża od 1 lipca 2019 r. przystąpiło do realizacji programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka Wytchnieniowa” - edycja 2019 r. MODUŁ I. W ramach opieki wytchnieniowej świadczenie opieki nad osobą niepełnosprawną w trakcie nieobecności opiekuna faktycznego zostało przyznane 10 osobom niepełnosprawnym na podstawie karty oceny stanu pacjenta według zmodyfikowanej skali BARTHEL. Opieką Wytchnieniową zostało objętych siedem osób dorosłych i troje dzieci. Suma przyznanych godzin wynosi: 2400 z czego 1680 godzin wykonano u osób dorosłych, 720 godzin u dzieci. W dniu 23 grudnia 2020 r. zakończono świadczenie usług opieki wytchnieniowej.

Współpraca z PFRON w zakresie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych.
Wskaźniki realizacji działań:
<p>Rehabilitacja społeczna w 2019 r.</p> <p>Środki PFRON przeznaczono na współfinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej dla 40 osób niepełnosprawnych na kwotę 723 840 zł. oraz na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych otrzymało 86 osób niepełnosprawnych wraz z opiekunami (31 opiekunów), wartość dofinansowania 115 759 zł. 2. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w 4 imprezach integracyjnych na kwotę 26 370 zł, w których udział wzięło 592 osób niepełnosprawnych. 3. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze osobom niepełnosprawnym dla 416 osób niepełnosprawnych na kwotę 247 966 zł. 4. Dofinansowanie w wysokości 65 274 zł. do likwidacji barier otrzymało 14 osób.
Ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez likwidowanie barier architektonicznych
Wskaźniki realizacji działań:
<p>W 2019 r. Ze środków PFRON w zakresie rehabilitacji społecznej dofinansowano do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych 14 osób.</p> <p>W 2019 r. wydatkowano kwotę – 65 274 zł, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bariery w komunikowaniu się - 2 dzieci niepełnosprawnych, - bariery architektoniczne – 12 osobom dorosłym niepełnosprawnym.
Zwiększenie dostępu do usług medycznych, rehabilitacyjnych i pomocowych dla osób starszych i niepełnosprawnych.
Wskaźniki realizacji działań:
<p>W ramach Miejskiego programu osłonowego w zakresie pomocy finansowej na zakup leków dla mieszkańców Miasta Łomża na lata 2018-2020 udzielano pomocy finansowej osobom niezdolnym do pracy z tytułu wieku, osób przewlekle chorych w wieku produkcyjnym, osób niepełnosprawnych znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i ponoszących wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydał 1734 decyzje dotyczące pomocy w tej formie. W 2019 r. z programu osłonowego skorzystało 299 rodzin, wypłacono 1715 świadczeń na kwotę 171 981,11 zł.</p> <p>Celem strategicznym „Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2020” w mieście Łomża jest podniesienie poziomu życia i rozwoju osobom niepełnosprawnym w Łomży poprzez stworzenie tym osobom warunków do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. Program i jego realizacja ma służyć tworzeniu miasta otwartego i dostępnego dla wszystkich mieszkańców.</p> <p>Na podstawie informacji uzyskanych z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności z miasta Łomża w 2019 roku wydano 1248 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności osobom powyżej 16 roku życia /znaczny stopień niepełnosprawności – 311 osób, umiarkowany – 476 osób, lekki – 461 osób/ dla 666 kobiet i 582 mężczyzn. Dzieciom i młodzieży przed 16 rokiem życia wydano 109 orzeczeń o niepełnosprawności, w tym 41 dla kobiet i 68 mężczyzn.</p>
Wsparcie materialne osób starszych i niepełnosprawnych.
Wskaźniki realizacji działań:
<p>Pomoc MOPS w 2019 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> • zasilki stałe przyznano dla 281 osób, w tym: dla osoby samotnie gospodarującej – 251 osób, pozostającej w rodzinie – 30 osób.

Na zasiłki stałe wydatkowano – 1 450 997 zł – wypłacono 2790 świadczeń.

- **zasiłki okresowe** przyznano 507 rodzin – 1227 osób w rodzinie. Średnia wysokość zasiłku na rodzinę wyniosła 421,84 zł. Zasiłek wypłacany był średnio przez okres ok. 4 miesięcy. Wypłacono 2730 świadczeń. Na zasiłki okresowe ze środków z zadań własnych finansowanych z budżetu państwa wydatkowano kwotę 1 151 625 zł.

Wsparcie PFRON. W 2019 r. na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej środki przyznano na:

1. Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej utworzono **6 stanowisk** pracy, wydatkowana kwota 281 000 zł
2. Przyznanie osobie niepełnosprawnej środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej - **4 osoby** na kwotę 124 700 zł
3. Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu – **5 osób** na kwotę 34 958 zł

Programy celowe:

"Program wyrównywania różnic między regionami III" w 2019 r

W 2019 roku realizacja programu dotyczyła obszaru G – **dodatkowe środki PFRON na finansowanie poza algorytmem realizacji zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych (realizowany do 31.01.2020r.).**

Na projekt „Szansa na przyszłość” dotyczący aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, przyznano środki PFRON w wysokości 194 000,00 zł.

Ogółem wydatkowano w 2019 r. (stan na dzień 31.12.2019 r.) 68 000,00 zł na przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności.

(wg stanu na 31.01.2020 r. wydatkowano: 68 000,00 zł na przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności oraz 126 000 zł na zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej.)

Pilotażowy program PFRON „Aktywny samorząd” w 2019 r. skierowany do osób niepełnosprawnych, realizowany od 15 kwietnia 2019 roku do 15 kwietnia 2020 roku (stan na 31.12.2019 r.) skierowany do osób niepełnosprawnych, realizowany od 15 kwietnia 2019 roku do 15 kwietnia 2020 roku (stan na 31.12.2019 r.)

Na realizację programu w 2019 roku przyznano środki PFRON w wysokości 263 699,00 zł, w tym: Moduł I – 192 696,00 zł, Moduł II – 71 003,00 zł.

Cel operacyjny 2.2 – Pomoc osobom bezrobotnym, niepełnosprawnym i nieaktywnym zawodowo.

Zmniejszenie skutków bezrobocia poprzez udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego. Objęcie rodzin i osób bezrobotnych pracą socjalną.

Wskaźniki realizacji działań:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przyznawał w 2019 r. pomoc finansową dla osób bezrobotnych w postaci zasiłku okresowego, który był wypłacany średnio przez okres 4 miesięcy. Zasiłki okresowe przyznano z powodu bezrobocia dla 305 rodzin. Rodziny, w których występowało bezrobocie objęte były pracą socjalną.

Powiatowy Urząd Pracy-szkolenia osób bezrobotnych z terenu miasta Łomża: Kwalifikacja wstępna przyspieszona kierowców wykonujących transport drogowy – 1 osoba, Instruktor nauki jazdy kat. B. – 1 osoba, Blacharz – lakiernik – 1 osoba, Operator koparko-ładowarki klasa III– 2 osoby, Instruktor szkoleń kosmetycznych – 1 osoba, Podstawowy kurs wizażu– 1 osoba, Szkolenie barmańskie II stopnia– 1 osoba, Tester manualny– 1 osoba, Zawodowy kurs kosmetyczny– 1 osoba. **Szkolenie pracodawców i pracowników w ramach środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego /KFS/.** Zawody objęte szkoleniami, m.in.: pielęgniarki i położne – 238 osób, ratownicy medyczni – 96 osób, pracownicy przetwórstwa spożywczego – 53 osoby, magazynierzy – 36 osób, spawacze – 25 osób. O wsparcie ze środków KFS wpłynęło 106 wniosków od

pracodawców, z tego 89 wniosków pochodziło od pracodawców z terenu Łomży, szkoleniem objęto 594 osoby. 10 osób bezrobotnych, mieszkańców Łomży ukończyło szkolenie, z tego średnio 80 % w okresie 3 m-cy po ukończeniu szkolenia podjęło zatrudnienie lub rozpoczęło działalność gospodarczą. Na szkolenie w ramach KFS wydatkowano ogółem w skali PUP 550 100 zł. Poinformowano 30 osób o możliwości udziału w Centrum Integracji przez pracowników PUP.

Rozwijanie współpracy z PUP i realizowanie wspólnych działań na rzecz osób bezrobotnych i niepełnosprawnych.

Wskaźniki realizacji działań:

1. Projekt „Aktywnie do sukcesu II” realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystających z pomocy społecznej w okresie od stycznia 2019 roku do grudnia 2020 roku. W okresie od stycznia do grudnia 2019 r. zrealizowano dla 40 uczestników zadania aktywnej integracji: Warsztaty rozwoju osobistego, Indywidualny coaching, Trening umiejętności społecznych, Terapia psychospołeczna, Warsztaty kompetencji pedagogiczno wychowawczych oraz zadania aktywizacji zawodowej: Warsztaty komputerowe, Warsztaty z doradcą zawodowym, kursy zawodowe - po 150 godzin z przerwą kawową i posiłkiem: **a/** kurs pomoc kuchenna dla 12 osób, **b/** kurs operator koparko ładowarki dla 4 osób, **c/** kurs magazynier z obsługą wózka jezdniowego dla 10 osób, **d/** kurs sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej dla 14 osób. Wyplacono stypendium szkoleniowe dla 40 uczestników. Zrealizowano staże zawodowe dla 13 osób od czerwca do grudnia 2019 r. oraz dla 7 osób od września do grudnia 2019 r./będą kontynuowane do lutego 2020 r./. Dla 20 uczestników zrealizowane zostały Warsztaty rozwoju osobistego i Trening umiejętności społecznych część II. W projekcie realizowana była opieka nad osobami zależnymi-oplacono pobyt w przedszkolach i żłobkach dla dzieci uczestników, wydawano bilety na dojazdy oraz wypłacono zasiłki celowe dla uczestników od lutego do grudnia po 256,70 zł. m-nie. Podczas zajęć szkoleniowych zapewniono przerwę kawową, w czasie kursów zawodowych była zapewniona przerwa kawowa i obiad. Pracownicy socjalni wytyczali Indywidualną ścieżkę Reintegracji i zawierali kontrakty z uczestnikami projektu. W okresie od lutego do grudnia 2019 r. pracę socjalną dla uczestników prowadziło ośmiu pracowników projektu.

2. Projekt „Centrum Integracji Społecznej szansą na lepsze jutro osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym” współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego. Realizacja projektu od 01.03.2017 r. do 31.03.2019. W okresie od stycznia do marca 2019 r. dla uczestników CIS drugiej grupy zakupione zostały bilety na dojazdy na zajęcia, opłacono składki zdrowotne dla 23 uczestników, w styczniu i lutym wydano 815 obiadów. Każdy z uczestników korzystał ze wsparcia specjalistów, warsztatów szkoleniowo-doradczych, w szkoleniach zawodowych: kucharz lub krawiec. Wszyscy uczestnicy objęci byli ubezpieczeniem od NNW /ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków/. Zgodnie z założeniami z dniem 28.02.2019 r. udział w projekcie zakończyło 23 osoby. W projekcie pracowało trzech pracowników socjalnych MOPS, każdy z nich wspierał po ośmiu uczestników CIS. Kontynuacja CIS pod nazwą “Regionalne Innowacje Społeczne – Centra Integracji Społecznej województwa podlaskiego”, umowy na realizację projektu zostały podpisane w maju 2019 r. realizowany jest przez Łomżę z powiatami hajnowskim, kolneńskim, łomżyńskim, siemiatyckim, wysokomazowieckim, zambrowskim oraz Gminą Boćki i Fundacją Forum Inicjatyw Rozwojowych. Jego celem jest zwiększenie aktywności zawodowej i społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Rekrutacja 58 osób /40 uczestników CIS oraz 18 uczestników projektu/ na miasto Łomża została przeprowadzona przez 4 pracowników socjalnych MOPS w okresie od sierpnia do października 2019 r. Od miesiąca sierpnia do grudnia 2019 r. zrealizowano 116 godzin indywidualnych spotkań w celu przeprowadzenia diagnozy i wsparcia doradcy zawodowego, psychologa dla 58 uczestników. Podpisane zostały Indywidualne Programy Zatrudnienia Socjalnego /IPZS/ przez 40 uczestników. Od stycznia 2020 r. osoby realizujące IPZS zgłoszone

zostały do ubezpieczenia zdrowotnego. Wszyscy uczestnicy zostali objęci od 18.10.2019 r. ubezpieczeniem od NNW /ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków/.

3. Rodzaj wsparcia Powiatowego Urzędu Pracy w 2019 r. dla osób bezrobotnych, niepełnosprawnych i nieaktywnych zawodowo z terenu Łomży:

1. Staż – 148 osób,
2. Prace interwencyjne - 84 osoby,
3. Roboty publiczne - 56 osób,
4. Dotacje dla bezrobotnego na działalność gospodarczą -30 osób,
5. Zatrudnienie bezrobotnego na utworzonym stanowisku pracy- 29 osób,
6. Podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania- 24 osoby,
7. Prace społecznie użyteczne - 41 osób.

Wsparcie otrzymało 412 osób bezrobotnych, którzy są mieszkańcami Łomży.

Rozwój ekonomii społecznej i promowanie przedsiębiorczości i spółdzielczości.

Wsparcie merytoryczne i finansowe dla podmiotów ekonomii społecznej i innych podmiotów.

Wskaźniki realizacji działań:

W roku 2019 podczas rozmów z osobami bezrobotnymi, nieaktywnymi zawodowo pracownicy MOPS i PUP promowali przedsiębiorczość społeczną. Początek regulacji prawnych umożliwiających aktywizację osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym pojawił się w związku z uchwaleniem ustawy z 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, która zdefiniowała pojęcie osób wykluczonych społecznie, definicję zatrudnienia socjalnego, jako uczestnictwa w Centrach Integracji Społecznej oraz tzw. zatrudnienie wspierane, w tym założenie i zatrudnienie w spółdzielni socjalnej. Zorganizowano spotkania informacyjne dla 18 osób bezrobotnych, wskazując na możliwość pozyskania środków na tworzenie podmiotów z zakresu ekonomii społecznej przez Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Łomży. Dodatkowo PUP udziela wsparcia osobom powyżej 50 r. życia /dotyczy danych PUP ogółem- 137 podjęło zatrudnienie subsydiowane/, wspiera pracodawców zatrudniających osoby młode / dotyczy danych PUP ogółem- 230 osób do 30 r.ż. podjęło zatrudnienie subsydiowane/, przyznawano bony na zasiedlenie /dla 48 osób- dotyczy danych PUP ogółem/ i bon szkoleniowy dla jednej osoby dotyczy danych PUP ogółem/.

Wsparcie udzielone w 2019 r. przez PUP dla działających spółdzielni socjalnych:

1. Organizacja stażu w spółdzielniach socjalnych dla 2 osób.
2. Dofinansowanie zatrudnienia przez okres 6 m-cy skierowanych do spółdzielni socjalnej 2 osób zarejestrowanych w PUP Łomża.

Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Łomży /OWES/ świadczy usługi doradztwa dla już istniejących spółdzielni socjalnych (prawne, marketingowe, finansowe i osobowe) oraz szkoli osoby zainteresowane założeniem przedsiębiorstwa społecznego (spółdzielni socjalnej, fundacji i stowarzyszenia) czy ekonomizacją swojej organizacji pozarządowej. W ramach projektu przewidziane jest wsparcie finansowe w kwocie do 20 tys. zł dotacji, wsparcie pomostowe, szkolenia.

Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej /OWES/w Łomży w 2019 roku przeprowadził:

- 8 szkoleń ogólnych z zakładania i prowadzenia podmiotów ekonomii społecznej (PES), a w tym doradztwo grupowe,
- 6 szkoleń ogólnych z zakładania i prowadzenia przedsiębiorstwa społecznego /PS/, a w tym doradztwo zawodowe oraz doradztwo indywidualne,
- 4 szkolenie z ekonomizowania PES,
- 5 szkoleń lokalnych liderów,
- 3 targi ekonomii społecznej.

W 2019 roku powstało 20 podmiotów ekonomii społecznej w tym 15 fundacji:

- Fundacja JA i TY – prowadzenie Wirtualnego Salonu Rozrywki w Łomży, gry oraz zabawy edukacyjne w technologii 3D, wędrówki po wszystkich kontynentach, górach, puszczech, Księżycu oraz skoki na bungee, wartość przyznanej dotacji 100 000 PLN.
- Fundacja „L”- szkoła językowa- 100 tys zł.
- Fundacja Zdrowa Żywność- usługi gastronomiczne-100 tys zł.
- Fundacja Inicjatyw Lokalnych Media Polska – prowadzenie działalności edukacyjnej i wydawniczej. Dodatkowa misja to współpraca z wydawcami lokalnymi – uruchamianiu i wydawaniu popularnej prasy bezpłatnej oraz prezentowaniu podejmowanej problematyki na forum ogólnopolskim, za pośrednictwem Internetu, wartość przyznanej dotacji 100 000 PLN.
- Fundacja Działań Lokalnych LOGOS – prowadzenie sklepu ortopedyczno-medyczno-rehabilitacyjnego, wartość przyznanej dotacji 100 000 PLN.
- Fundacja DR.OTIS – rozbudowa istniejącego przedszkola oraz rozszerzenie działalności o prowadzenie żłobka w Łomży. Organizowanie szkoleń rodzicom oraz specjalistom pracującym z dziećmi głównie niepełnosprawnymi, wartość przyznanej dotacji 80 000 PLN.

Przyznano dotacje dla:

1 spółki z.o.o non-profit - (Naturall Sp.z.o.o non-profit – prowadzenie sklepu zielarsko-medycznego, promowanie zdrowego trybu życia i medycyny naturalne, wartość przyznanej dotacji: 60 000 PLN.),

3 spółdzielnie socjalne osób prawnych

- Spółdzielnia Socjalna FENIX w Łomży – usługi fotograficzne oraz usługi filmowania 360 stopni z ziemi i z dronów, wartość przyznanej dotacji 100 000 PLN.
- Spółdzielnia Socjalna Uśmiech Zdrowia w Łomży – indywidualne doradztwo i szkolenia z zakresu profilaktyki oraz zdrowego stylu życia, wartość przyznanej dotacji 100 000 PLN.
- Spółdzielnia socjalna Gryfin w Łomży – usługi z zakresu fotografii i informatyki, m.in. prezentacje multimedialne – spacer wirtualne, które mają służyć promocji firm, samorządów i instytucji, wartość przyznanej dotacji 100 000 PLN.

1 spółdzielnia osób fizycznych

- Spółdzielnia socjalna Łomzanka- kawiarnia-restauracja; wartość dofinansowania 100tys zł

Dodatkowo w Śniadowie powstała i agencja public relations, w Grajewie powstało 6 Fundacji i w Zambrowie 1 Fundacja.

Fundacja Argenta tworzy miejsca pracy poprzez prowadzenie Zakładu Aktywności Zawodowej /ZAZ/, który w 2019 roku objął wsparciem 38 osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym i umiarkowanym. Działalność ZAZ jest finansowana przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Województwo Podlaskie. Pracownicy mają zapewnioną opiekę medyczną, szerokie wsparcie rehabilitacyjne w postaci fizjoterapeuty, psychologa i doradcy zawodowego. Warunki pracy są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych w nowoczesnym i wygodnym lokalu. Zakład specjalizuje się w produkcji tekstylnej.

Tworzenie warunków do realizowania Programu Aktywizacja i Integracja osób bezrobotnych dla III profilu i wykonywania prac społecznie użytecznych.

Wskaźniki realizacji działań:

Przepisy rozporządzenia o ustalaniu profilu dla osób bezrobotnych od 15 czerwca 2019 r. przestały obowiązywać i w 2019 roku PUP nie realizował programu PAI. Obecnie ustalany jest Indywidualny Plan Działania, który dostosowany jest do osobistej sytuacji, potrzeb i możliwości rozwoju osób bezrobotnych.

Praca społecznie użyteczna to jedna z form przeciwdziałania wykluczeniu z rynku pracy oraz łagodzeniu negatywnych skutków bezrobocia. Inicjatorem programów prac społecznie użytecznych

jest samorząd gminy, który organizuje prace na rzecz społeczności lokalnej, w porozumieniu z odbiorcami tych prac oraz Powiatowym Urzędem Pracy. Do prac społecznie-użytecznych kierowane były osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Osoba skierowana do prac społecznie użytecznych, może je wykonywać do 10 godzin w tygodniu. Wynagrodzenie za godzinę pracy do maja 2019 r. wynosiło 8,30 zł., od czerwca 2019 r. wysokość wyniosła 8,50 zł. Refundacja z PUP 4,98 zł. Prace społecznie użyteczne wykonywało 29 osób /korzystających z MOPS w Łomży/ w tym:

- 18 osób w MOPS jako opiekunki domowe, 8 osób jako pracownik gospodarczy,
- 1 osoba jako pracownik gospodarczy Placówka Opiekuńczo Wychowawcza.
- 1 osoba jako pracownik gospodarczy w Noclegowni.
- 1 osoba jako pracownik gospodarczy w Przedszkolu.

Osoby wykonujące prace społecznie użyteczne przepracowały łącznie 4574 godzin.

Na realizację zadania wydatkowano 38 454,20 zł.

Cel operacyjny: 2.3 Rozwijanie systemu profilaktyki zdrowotnej i rozwiązywania problemów uzależnień.

Zwiększenie świadomości odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek i skutków uzależnień.

Wskaźniki realizacji działań:

1. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2019 r. zrealizował Projekt „Reagujmy na przemoc 3” /warsztaty, szkolenia, konferencja, konkurs plastyczny/ w którym uczestniczyło 430 osób. Koszt realizacji zadania 48 170,90 zł. zł.

2. Działalność Wojewódzkiego Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży w 2019 r.:

- Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia prowadził psychoterapię dla osób uzależnionych oraz udzielał pomocy i wsparcia dla członków rodzin dotkniętych następstwami stresu związanego z uzależnieniem osób bliskich /skorzystało **238 osób uzależnionych i 160 osób współuzależnionych** z miasta Łomża/, Dzienny Oddział Terapii Uzależnień objął terapią 27 osób z miasta Łomża uzależnionych od alkoholu, środków psychoaktywnych, behawioralnych/ w systemie dziennym od poniedziałku do piątku. Całodobowy Oddział Terapii Uzależnień udzielił pomocy dla 11 osób z miasta Łomża. Pobyt i realizacja programu trwa 8 tygodni /indywidualna i grupowa psychoterapia/.

- Ograniczanie rozmiarów szkód zdrowotnych spowodowanych nadużywaniem napojów alkoholowych i innych środków uzależniających zrealizowane w ramach Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2019 rok. Program obejmował zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych, współuzależnionych i członków ich rodzin w celu zintegrowania rodziny, budowania więzi przez ćwiczenia terapeutyczne, zabawy psychoedukacyjne, socjoterapeutyczne i terapię zajęciową. W programie wzięło udział około **255 osób** w tym:

- Szkoła dla rodziców-zajęcia psychoedukacyjne dla osób uzależnionych i współuzależnionych, zrealizowało 14 uczestników.

- Warsztaty komunikacji i integracji rodzinnej dla członków rodzin współuzależnionych-zajęcia socjoterapeutyczne. W warsztatach udział wzięło 114 osób.

- Warsztat wzmocnienia poczucia własnej wartości i odreagowania napięć dla współuzależnionych-zajęcia psychoedukacyjne. W warsztatach udział wzięło 9 osób.

- Warsztat wzmocnienia procesu trzeźwienia, poczucia własnej wartości i odreagowania napięć dla uzależnionych-zajęcia psychoedukacyjne. W warsztatach udział wzięło około 35 osób.

- Zjazdy rodzinne dla absolwentów-zajęcia psychoedukacyjne-udział wzięło 70 osób.

- Porady indywidualne- konsultacje terapeutyczne-udzielono 70 porad.

Promowanie zdrowego stylu życia i alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Realizowanie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Patologii Społecznej.

Wskaźniki realizacji działań:

W budżecie miasta na realizację "Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2019 rok" (program przyjęto Uchwałą Nr 20/III/18 Rady Miejskiej Łomży z dnia 19 grudnia 2018 roku) w Dziale 851 – Ochrona Zdrowia, Rozdział 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi, zaplanowano kwotę **1.516.741,00 zł.**

• W 2019 roku decyzją Prezydenta Miasta Łomży dotację w wysokości 40.000,00 zł przekazano Wojewódzkiemu Ośrodkowi Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży, ul. Rybaki 3, 18 – 400 Łomża na realizację zadania „Jak cieszyć się radością z dzisiejszego dnia?”

• Kwotę w łącznej wysokości 320.919 zł, przekazano niżej wymienionym miejskim jednostkom organizacyjnym na realizację programów profilaktycznych w zakresie „Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2019 rok ”.

1.	Przedszkole Publiczne Nr 5 w Łomży , ul. Sikorskiego 216, 18 – 400 Łomża zadanie zrealizowane: pt program profilaktyczny „Zdrowy Przedszkolak”
2.	Przedszkole Publiczne Nr 9 w Łomży , ul. B. Prusa 11A, 18 – 400 Łomża i zadanie: pt „Przyjaciele Zippiego”
3.	Przedszkole Publiczne Nr 14 w Łomży ul. Kołtątaja 8, zadanie: pt„Użytkom wstęp wzbroniony”
4.	Szkoła Podstawowa nr 1 ul. Reymonta 9,18 – 400 Łomża zadanie: pt Program edukacyjno – profilaktyczny „Dokonuję świadomego wyboru – użytkom mówię NIE !” 2019
5.	Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Generała Władysława Andersa w Łomży ul.Kierzkowa 7 18 – 400 Łomża zadanie: , pt Program profilaktyczno – edukacyjny „Dogonić marzenia”
6.	Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Stanisława Staszica w Łomży , ul. Polna 40 A , 18 – 400 Łomża zadanie: pt „Program Domowych Detektywów.” „Jaś i Małgosia na tropie.”cz I Fantastyczne możliwości - cz.II rekomendowany przez EDDRA
7.	Szkoła Podstawowa Nr 7 im. Adama Mickiewicza w Łomży ,ul. Mickiewicza 6, 18 – 400 Łomża zadanie: pt „ Szkoła otwarta” IV edycja 2019
8.	Szkoła Podstawowa Nr 9 w Łomży ul. Ks. Anny 18,18 – 400 Łomża zadanie: pt„Program Bezpieczne Dziecko”
9.	Szkoła Podstawowa Nr 10 im. Jana Pawła II, 18 – 400 Łomża ul. Niemcewicza 1 zadanie :pt„ Radosna przyszłość bez uzależnień”
10.	II Liceum Ogólnokształcące im. M. Konopnickiej w Łomży , ul. Plac Kościuszki 3, 18 – 400 Łomża zadanie pt „ Atrakcyjna oferta kół zainteresowań alternatywą uzależnień ”
11.	III Liceum Ogólnokształcące im. Żołnierzy Obwodu Łomżyńskiego Armii Krajowej w Łomży , ul. Senatorska 13, 18 – 400 Łomża zadanie zrealizowane pt„Sztuka wyborów”
12.	Zespół Szkół Weterynaryjnych i Ogólnokształcących Nr 7 w Łomży , ul. Stacha Konwy 11, 18-400 Łomża zadanie pt„ Wędrując ku dorosłości bez uzależnień ”
13.	Zespół Szkół Ekonomicznych i Ogólnokształcących Nr 6 w Łomży ,ul. Kopernika 16 , 18 – 400 Łomża zadanie pt „ Razem bezpiecznie zdrowo i wesoło ”
14.	Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących Nr 4 w Łomży , ul. Zielona 21, 18 – 400 Łomża zadanie pt „ Wybieram zdrowy styl życia”
15.	Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Łomży , ul. Rybaki 14, 18 – 400 Łomża, zadanie pt „ Sobą być – dobrze żyć”
16.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Łomży ul. Wojska Polskiego 161 18-400 Łomża zadanie „ Rodzina wolna od przemocy i uzależnień”
17.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomży , ul. Dworna 23 B, 18 – 400 Łomża zadanie pt „ Prowadzenie Centrum Wspierania Rodziny przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej” –

	kontynuacja.
18.	Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Wojska Polskiego 161,18 – 400 Łomża zadanie pt „Podnoszenie kompetencji społecznych osób dotkniętych zjawiskiem patologii i uzależnieniami poprzez psychoedukację i współzawodnictwo sportowe”

• W 2019 r., w wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie „Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2019 rok” dotacje w łącznej wysokości **642.470 zł (słownie: sześćset czterdzieści dwa tysiące czterysta siedemdziesiąt złotych)** przyznano (Zarządzeniem 137/19 z dnia 16.04.2019 roku Prezydenta Miasta Łomży w sprawie ogłoszenia wyników otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2019 rok , niżej wymienionym organizacjom:

1. **Uczniowski Klub Sportowy Łomżyczka 10**, ul. Niemcewicza 17, 18 – 400 Łomża na zadanie pt „Zapobieganie spożywaniu napojów alkoholowych oraz innych środków psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży - „Żyję Zdrowo - Na Sportowo”, dotacja w wysokości **10.900 zł** (słownie: dziesięć tysięcy dziewięćset złotych)
2. **"Caritas Bliźnim"**, ul. Rybaki 1, 18 – 400 Łomża na zadanie pt „Wyjazdowe warsztaty profilaktyczno – sportowe „Olimpijczyk” w ramach zadania Zadanie 3. Zapobieganie spożywaniu napojów alkoholowych oraz innych środków psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. 1. Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży. Zwiększanie ilości programów o potwierdzonej skuteczności.' o charakterze warsztatowym, treningowym. Preferowanie programów profilaktyki środowiskowej z udziałem młodzieżowych liderów, dotacja w wysokości **40.000 zł** (słownie: czterdzieści tysięcy złotych)
3. **Łomżyńskie Stowarzyszenie „Zdrowie i Trzeźwość”** w Łomży, ul. Dworna 13,18 – 400 Łomża na zadanie pt „Chcę wiedzieć i umieć więcej - Etap III, dotacja w wysokości **13.600 zł** (słownie: trzynaście tysięcy sześćset złotych)
4. **Łomżyńskie Stowarzyszenie „Zdrowie i Trzeźwość”** w Łomży, ul. Dworna 13,18 – 400 Łomża na zadanie pt „Współzależnienie w rodzinie – nadkontrola i nadodpowiedzialność - 3.3, dotacja w wysokości **20.000 zł** (słownie: dwadzieścia tysięcy złotych)
5. **Łomżyńskie Stowarzyszenie „Zdrowie i Trzeźwość”** w Łomży, ul. Dworna 13,18 – 400 Łomża na zadanie pt „Centrum informacyjne dla rodzin z problemem alkoholowym (dyżury) - 2.3 dotacja w wysokości **25.000 zł** (słownie: dwadzieścia pięć tysięcy złotych)
6. **Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Łomży**, ul. Mickiewicza 12, 18 – 400 Łomża na zadanie pt „Wspieranie działań służących pogłębianiu więzi w rodzinie z problemem alkoholowym poprzez dofinansowanie rodzinnych obozów terapeutycznych, terapii rodzin, kolonii, pielgrzymek trzeźwościowych - "Kolonia dla dzieci z programem z profilaktyki alkoholowej" dotacja w wysokości **20.000 zł** (słownie: dwadzieścia tysięcy złotych)
7. **Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Łomży**, ul. Mickiewicza 12, 18 – 400 Łomża na zadanie pt „Wspieranie organizowania przedsięwzięć ukierunkowanych na potrzeby dzieci i młodzieży korzystających ze świetlic środowiskowych, socjoterapeutycznych oraz placówek wsparcia dziennego- realizacja programu z profilaktyki alkoholowej". Dotacja w wysokości **13.000 zł** (słownie: trzynaście tysięcy złotych)
8. **Klub Sportowy „Perspektywa"**, ul. Kazańska 1, 18 – 400 Łomża na zadanie pt „Trenuję, robię wyniki – odrzucam alkohol i narkotyki", dotacja w wysokości **28 380 zł** (słownie: dwadzieścia osiem tysięcy trzysta osiemdziesiąt złotych)
9. **Stowarzyszenie "Pomocy Dzieciom"**, ul. Hugona Kołłątaja 8, 18 – 400 Łomża na zadanie pt „Wczesne zapobieganie, lepsze efekty dotacja w wysokości **5.080 zł** (słownie: pięć tysięcy

- osiemdziesiąt złotych)
10. **Ludowy Klub Sportowy Narew Kurpiewski Łomża**, ul. Szosa Zambrowska 1/27 , 18 – 400 Łomża na zadanie pt „Nie piję nie palę wolę stadion i gimnastyczną salę”, dotacja w wysokości **15.000 zł** (słownie: piętnaście tysięcy złotych)
  11. **Klub Żeglarski "Zefir"** w Łomży, ulica: Chopina 2/ 12 ,18 – 400 Łomża na zadanie pt, "Wakacje pod żaglami" atrakcyjnym sposobem spędzania wolnego czasu i zapobiegania uzależnieniom przez młodzież szkolną "dotacja w wysokości **20.000 zł** (słownie: dwadzieścia tysięcy złotych)
  12. **Uczniowski Klub Sportowy Butterfly** w Łomży, ul. Rycerska 2/73 ,18 – 400 Łomża na zadanie pt, „Pływanie – zdrowe uzależnienie" dotacja w wysokości **15.000 zł** (słownie: piętnaście tysięcy złotych)
  13. **Stowarzyszenie Edukacyjno - Pomocowe EMPATIA**, ul. M. Skłodowskiej Curie 5 ,18 – 400 Łomża na zadanie pt, „Rodzina Razem", dotacja w wysokości **15.000 zł** (słownie: piętnaście tysięcy złotych)
  14. **Bractwo Trzeźwości Imienia Świętego Maksymiliana Marii Kolbego**, ul. Krzywe Koło 3, 18 – 400 Łomża na zadanie pt „Ograniczenie rozmiarów zaburzeń życia rodzinnego i społecznego spowodowanych nadużywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków oraz przemocą w rodzinie. Wspieranie działań służących pogłębianiu więzi w rodzinie z problemem alkoholowym, np. poprzez dofinansowanie rodzinnych obozów terapeutycznych, terapii rodzin, kolonii, pielgrzymek trzeźwościowych. - "Warsztaty dla osób uzależnionych i ich rodzin", dotacja w wysokości **13.600 zł** (słownie: trzynaście tysięcy sześćset złotych)
  15. **Bractwo Trzeźwości Imienia Świętego Maksymiliana Marii Kolbego**, ul. Krzywe Koło 3 , 18 – 400 Łomża na zadanie pt „Zapobieganie spożywaniu napojów alkoholowych oraz innych środków psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo- wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży. Zwiększanie ilości programów o potwierdzonej skuteczności o charakterze warsztatowym, treningowym. Preferowanie programów profilaktyki środowiskowej z udziałem młodzieżowych liderów. "Wszyscy razem możemy zdziałać cuda" - świetlica, "Poznaj i umiń piękno życia" - szkoły Dotacja w wysokości **25.170 zł** (słownie: dwadzieścia pięć tysięcy sto siedemdziesiąt złotych)
  16. **Uczniowski Klub Sportowy "Dziewiątka"** Łomża, ul. Księżnej Anny 18 ,18 – 400 Łomża na zadanie pt „Koszykówka z „dziewiątką” jako alternatywa współczesnych uzależnień "dotacja w wysokości **46.940 zł** (słownie: czterdzieści sześć tysięcy dziewięćset czterdzieści złotych)
  17. **Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości** w Łomży, ul. Akademicka 14, 18 – 400 Łomża na zadanie pt „Sport jako alternatywa uzależnień", dotacja w wysokości **15.000 zł** (słownie: piętnaście tysięcy złotych)
  18. **Uczniowski Klub Sportowy "4"**, Kierzkowa 7 ,18 – 400 Łomża na zadanie pt „Łomżyński Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień „Aktywnie i zdrowo" dotacja w wysokości **30.000 zł** (słownie: trzydzieści tysięcy złotych)
  19. **Uczniowski Klub Sportowy „ RETURN”** Łomża ,ul. Senatorska 13, 18 – 400 Łomża na zadanie pt „Przyjazny kort" dotacja w wysokości **30.000 zł** (słownie: trzydzieści tysięcy złotych)
  20. **Sportowy Klub Tenisa Stołowego w Łomży**, Plac Kościuszki 3 ,18 – 400 Łomża na zadanie pt „Zamiast truć sobie życie, uprawiam sport” dotacja w wysokości **15.800 zł** (słownie: piętnaście tysięcy osiemset złotych)
  21. **Stowarzyszenie Twórczego Działania "BK Step"**, Al. Legionów 60 B, 18 – 400 Łomża na zadanie pt „Rytm Zdrowia" ze Stowarzyszeniem "BK Step" atrakcyjna formą spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież szkolną - IV edycja 2019, dotacja w wysokości **15.000 zł** (słownie: piętnaście tysięcy złotych).
  22. **MŁODZIEŻOWY ŁOMŻYŃSKI KLUB SPORTOWY**, ul. Zjazd 18, 18 – 400 Łomża na

zadanie pt „Zapobieganie spożywania napojów alkoholowych oraz innych środków psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Wsparcie organizowania prowadzenia zajęć pozalekcyjnych z programami profilaktyczno – edukacyjnymi i socjoterapeutycznymi." Każdy w MLKS, potrzebny i ważny jest" dotacja w wysokości **170.000 zł** (słownie: sto siedemdziesiąt tysięcy złotych)

23. **Miejski Klub Sportowy "Dwójka"** Łomża, ul. Wiejska 16, 18 – 400 Łomża na zadanie pt „Zakręcona Łomża" dotacja w wysokości **40.000 zł** (słownie: czterdzieści tysięcy złotych)

• W ramach trybu pozakonkursowego przyznano dotacje:

Zarządzeniem Nr 17/19 z dnia 31.01.2019 roku w sprawie przyznania dotacji celowej z budżetu miasta na realizację zadania publicznego Prezydent Miasta Łomży przyznał dotację w wysokości **10.000 zł** (słownie: dziesięć tysięcy złotych) Fundacji „L" ul. Aleja J. Piłsudskiego 4, 18 – 400 Łomża na realizację zadania publicznego pt : „ **Mummy and me** ".

• W wyniku rozstrzygnięcia II otwartego konkursu ofert Zarządzeniem Nr 229/19 z dnia 28.06.2019 roku w sprawie ogłoszenia wyników otwartego konkursu ofert **na wsparcie realizacji zadań publicznych łączną kwotą w wysokości 109.000,00 zł.** (słownie: sto dziewięć tysięcy złotych) przyznano następującym stowarzyszeniom:

1.Łomżyńskie Stowarzyszenie „Zdrowie i Trzeźwość” w Łomży, ul. Dworna 13,18 – 400 Łomża na zadanie pt „Walizka edukacyjna jako nowatorskie narzędzie do walki z problemem uzależnień wśród dzieci i młodzieży - 1.5, dotacja w wysokości **6.140 zł** (słownie: sześć tysięcy sto czterdzieści złotych)

2. Akademia Piłkarska Lider ul. Pl. Niepodległości 16, 18 – 400 Łomża na zadanie pt, „Obudź w sobie Lidera - bez presji, do celu", dotacja w wysokości **5.000 zł** (słownie: pięć tysięcy złotych)

3.Stowarzyszenie "Pomocy Dzieciom", ul. Hugona Kołłątaja 8, 18 – 400 Łomża na zadanie pt, „Gdy nie dymi wkoło wszystkim jest wesoło” dotacja w wysokości **5.278,50 zł** (słownie: pięć tysięcy dwieście siedemdziesiąt osiem złotych pięćdziesiąt groszy)

4.Klub Sportowy „Perspektywa", ul. Kazańska 1, 18 – 400 Łomża na zadanie pt „Otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych w ramach Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2019 rok", dotacja w wysokości **10.000 zł** (słownie: dziesięć tysięcy złotych). Niewykorzystaną kwotę w wysokości 1.984,04 zł zwrócono na konto UM w Łomży.

5.Fundacja „L” Aleja Józefa Piłsudskiego 4, 18 – 400 Łomża na zadanie pt „Cykl warsztatów MUMMY&ME "Mama wraca do pracy", dotacja w wysokości **19.133 zł** (słownie: dziewiętnaście tysięcy sto trzydzieści trzy złote)

6.Stowarzyszenie „piesza Pielgrzymka Łomżyńska”, ul. Dworna 25,18 – 400 Łomża na zadanie pt, „Szczęśliwe wakacje w oparciu o miłość i trzeźwość w rodzinie.”, dotacja w wysokości **63.448 zł** (słownie: sześćdziesiąt trzy tysiące czterysta czterdzieści osiem złotych).

Liczba odbiorców: 9058 osób (dzieci, młodzież, rodzice, opiekunowie, nauczyciele).

Realizowanie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Patologii Społecznej.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych /MKRPA/ realizuje zadania określone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

- liczba posiedzeń MKRPA w Łomży w sprawie leczenia odwykowego: 24,
- liczba nowych wniosków wpływających do MKRPA w Łomży o leczenie odwykowe: 36,
- liczba spraw umorzonych ze względu na brak przesłanek do leczenia odwykowego: 21, z czego 12 dotyczyło wniosków z lat ubiegłych.

Kierowanie na badanie specjalistyczne w celu wydania opinii psychologiczno – psychiatrycznej.

liczba osób skierowanych na badania: 32 liczba wydanych opinii: 32

Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego o zobowiązanie do podjęcia leczenia.

Wskaźniki: liczba skierowanych do sądu wniosków: 32

W sprawach dotyczących podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. MKRPA w Łomży odbyła 24 posiedzenia w sprawach o leczenie odwykowe, podczas których przeprowadzono 114 rozmów z osobami kierowanymi na leczenie odwykowe i świadkami.

W 2019 roku odbyło się 36 posiedzeń plenarnych MKRPA w Łomży.

Wspieranie działań Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie /LZI/

Wskaźniki realizacji działań:

Procedura Niebieskie Karty to instytucjonalne narzędzie służące do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Procedura obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia. Jednostką koordynującą system przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest **Lokalny Zespół Interdyscyplinarny /LZI/** działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, powołany przez Prezydenta Miasta Łomża. W jego skład wchodzi 17 przedstawicieli różnych instytucji. LZI odbywa posiedzenia co najmniej raz na 3 miesiące. By zwiększyć skuteczność oferowanej pomocy przedstawiciele LZI powołują grupy robocze, pracujące z osobami doświadczającym przemocy jak i stosującymi przemoc. W skład grup roboczych wchodzi specjaliści, mający bezpośredni kontakt z rodziną, w zależności od potrzeb: pracownicy socjalni MOPS, dzielnicowi KMP, pedagodzy, kuratorzy, asystenci rodziny, przedstawiciele Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracownicy socjalni i psychologowie Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Realizacja Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Patologii Społecznej.

Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łomży (MKRPA) w 2019 roku w sprawach dotyczących osób uzależnionych od alkoholu i obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego:

-liczba posiedzeń MKRPA w Łomży w sprawie leczenia odwykowego:24,

-liczba nowych wniosków wpływających do MKRPA w Łomży o leczenie odwykowe :36,

-liczba spraw umorzonych ze względu na brak przesłanek do leczenia odwykowego: 21, z czego 12 dotyczyło wniosków z lat ubiegłych.

Kierowanie na badanie specjalistyczne w celu wydania opinii psychologiczno – psychiatrycznej - liczba osób skierowanych na badania: 32, liczba wydanych opinii: 32.

Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego o zobowiązanie do podjęcia leczenia- liczba skierowanych do sądu wniosków: 32.

W sprawach dotyczących podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. MKRPA w Łomży odbyła 24 posiedzenia w sprawach o leczenie odwykowe, podczas których przeprowadzono 114 rozmów z osobami kierowanymi na leczenie odwykowe i ze świadkami.

W 2019 roku odbyło się 36 posiedzeń plenarnych MKRPA w Łomży.

Rozwijanie współpracy instytucji zajmującej się problemami uzależnień.

Wskaźniki realizacji działań:

Procedura Niebieskie Karty. W ramach współpracy zgodnie z ustawą z dn. 29 lipca 2011 r. o

przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm) w 2019 r. zostało wszczętych na terenie miasta Łomży 171 nowe procedury (w tym: 153 wszczęte przez funkcjonariuszy KMP, 15- przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej, 3- przez przedstawicieli oświaty, 0- przez służbę zdrowia, 0- przez przedstawicieli MKRPA).

Lokalny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2019 r. odbył 10 spotkań. W wyniku prowadzonych dyskusji i analizy zebranej dokumentacji podjęto decyzję o zamknięciu 181 procedur Niebieskie Karty (w tym: 32 procedur z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy rodzinie oraz 149 procedur z uwagi na brak zasadności podejmowania działań). By zwiększyć skuteczność oferowanej pomocy przedstawiciele LZI powołali 98 grupy robocze, pracujące z indywidualnymi przypadkami przemocy w rodzinie. W 2019 r. odbyło się 343 posiedzenia grup roboczych.

Tworzenie i realizowanie kampanii i programów profilaktycznych dotyczących problemów uzależnień i przeciwdziałania ryzykownym zachowaniom dzieci i młodzieży.

Wskaźniki realizacji działań:

W 2019 roku Wojewódzki Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży zrealizował zadanie „Jak cieszyć się radością z dzisiejszego dnia?“, Bractwo Trzeźwości Imienia Świętego Maksymiliana Marii Kolbego zrealizowało zadanie pt „Zapobieganie spożywaniu napojów alkoholowych oraz innych środków psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży. Zwiększanie ilości programów o potwierdzonej skuteczności o charakterze warsztatowym, treningowym. Preferowanie programów profilaktyki środowiskowej z udziałem młodzieżowych liderów.

Doskonalenie kadry zajmującej się problematyką uzależnień i przemocy.

Wskaźniki realizacji działań:

7 pracowników OIK, 29 pracowników MOPS i 15 osób z WOPiTU zostało przeszkolonych w zakresie problematyki uzależnień i przemocy.

3. CEL STRATEGICZNY-TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH ROZWOJOWI MIASTA

Cel operacyjny: 3.1 Zwiększenie aktywności społecznej i bezpieczeństwa mieszkańców

Kierunki działań: Tworzenie warunków do powstawania i rozwoju stowarzyszeń, organizacji, fundacji oraz wspieranie i promowanie ich działalności. Włączenie NGO oraz podmiotów ekonomii społecznej w działania nakierowane na rozwiązywanie problemów społecznych.

Wskaźnik realizacji działań:

Dokumentem nakreślającym ramy współpracy łomżyńskiego samorządu z trzecim sektorem jest Roczny Program Współpracy Miasta Łomży z Organizacjami Pozarządowymi na 2019 rok, który został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej Łomży nr 562/LX/18 z dnia 17 października 2018 r. Celem głównym Roczno Programu jest poprawa jakości życia mieszkańców i pełniejsze zaspokajanie ich potrzeb, poprzez kreowanie aktywności obywatelskiej i kształtowanie partnerstwa Miasta Łomży z organizacjami pozarządowymi. Program określa priorytetowe zadania publiczne oraz wysokość środków przeznaczonych na realizację Roczno Programu. Finansowe formy współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi polegają na zlecaniu zadań publicznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. finansach publicznych. Współpraca Miasta Łomży z organizacjami pozarządowymi odbywa się w formach finansowych lub pozafinansowych.

W 2019 roku nastąpił wzrost liczby organizacji pozarządowych w Mieście Łomża.

Na terenie Łomży funkcjonuje 207 organizacji pozarządowych / o 10 więcej niż na koniec 2018 r. i aż o 30 podmiotów więcej niż na koniec 2017 r./

Wzrost dotyczy zwłaszcza stowarzyszeń zwykłych. Ich liczba na przestrzeni 2 lat wzrosła czterokrotnie (z 5 stowarzyszeń na koniec 2017 r. do 20 na koniec 2019 r.). Znaczący wzrost

obserwujemy również w liczbie rejestrowanych w KRS fundacji z siedzibą w mieście Łomża (na koniec 2017 r. było ich 25, obecnie takich podmiotów jest 38).

Liczba organizacji pozarządowych przedstawia się w Mieście Łomża następująco:

- stowarzyszenia zarejestrowane w KRS – 77,
- stowarzyszenia zwykłe – 20,
- fundacje – 38,
- jednostki terenowe stowarzyszeń i fundacji – 28,
- kluby i stowarzyszenia sportowe – 44.

Jak wskazują dane Sprawozdania z realizacji Roczno Programu Współpracy Miasta Łomża z Organizacjami Pozarządowymi za 2019 rok, podmioty trzeciego sektora zrealizowały w 2019 roku, z udziałem środków z budżetu Miasta Łomża, 141 zadań publicznych, w tym: 113 zadań w ramach trybu konkursowego i 28 zadań w trybie pozakonkursowym. Zadania publiczne z udziałem środków Miasta Łomża realizowało w 2019 roku łącznie 98 organizacji pozarządowych.

Działania Miasta Łomża na rzecz powstawania i rozwoju organizacji pozarządowych /organizacje pozarządowe-non governmental organisation, NGO/:

1) Kontynuacja Centrum Organizacji Pozarządowych – w ramach otwartego konkursu ofert zlecono prowadzenie COP organizacji pozarządowej – Fundacji „Czas lokalny” wspólnie z Ośrodkiem Wspierania Organizacji Pozarządowych. Kwota dofinansowania w 2019 r.: 11.000 zł, całkowita wartość zadania: 14.450 zł. W ramach COP w 2019 roku odbyło się:

- a) 3 szkolenia (52 uczestników)
- b) doradztwo – 30 godzin dyżurów kontaktowych (24 petentów), 20 godzin dyżurów specjalistycznych (ok. 40 osób)
- c) 1 kawiarenka obywatelska (28 uczestników)
- d) informacja do ngo/strona www

2) Współpraca z firmą Witkac.pl dot. udostępniania platformy elektronicznej do obsługi otwartych konkursów ofert

3) Prowadzenie na portalu miejskim serwisu informacyjnego dla organizacji pozarządowych

4) Oferowanie organizacjom pozarządowym, na preferencyjnych warunkach, korzystania z miejskich lokali, obiektów i innych zasobów materialnych

5) Zapewnienie udziału ngo w pracach rad społecznych i komisji

6) Organizacja konkursu Łomżyński Społecznik Roku, Łomżyńska Inicjatywa Roku 2019 – uhonorowanie wyróżniających się działaczy oraz przedsięwzięć społecznych

7) Promocja i wspieranie rozwoju wolontariatu:

Włączenie NGO oraz podmiotów ekonomii społecznej w działania nakierowane na rozwiązywanie problemów społecznych	Liczba przedsięwzięć organizowanych przy udziale NGO oraz mieszkańców 70 przedsięwzięć	200 przedsięwzięć	Zwiększenie liczby inicjatyw społecznych realizowanych na terenie Łomży
Realizowanie konsultacji z mieszkańcami dotyczących problemów społecznych i sposobów ich rozwiązywania.	Liczba konsultacji – 1 (jedna rocznie)	5 konsultacji	Podniesienie efektywności współpracy władz samorządowych i organizacji

			pozarządowych
<p>W 2019 roku Miasto Łomża przeprowadziło:</p> <ul style="list-style-type: none"> -konsultacje społeczne dotyczące projektu Rocznej Programu Współpracy Miasta Łomży z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2019 rok oraz dotyczące Budżetu Obywatelskiego na 2020 rok -konsultacje społeczne dotyczące zmiany Lokalnego Programu Rewitalizacji, -konsultacje społeczne dotyczące potrzeb i kierunków rozwoju lokalnego Miasta Łomża, -konsultacje społeczne dotyczące Budżetu Obywatelskiego 2020 -konsultacje społeczne dotyczące nazw ulic 			
Rozszerzanie współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi i innymi inicjatywami obywatelskimi	Liczba zrealizowanych spotkań, uroczystości, imprez dla mieszkańców	16 imprez, uroczystości	Wzmocnienie NGO
<p>Spotkania</p> <ul style="list-style-type: none"> - w ramach Centrum Organizacji Pozarządowych (opisane wyżej) – szkolenia, dyżury doradcze i specjalistyczne - posiedzenia rad społecznych - szkolenia z mikrodotacji w Domku Pastora <p>Spotkania odbywały się w ramach działalności rad społecznych: Łomżyńska Rada Działalności Pożytku Publicznego, Łomżyńska Rada Seniorów, Łomżyńska Rada ds. Osób z Niepełnosprawnością, Młodzieżowa Rada Miejska, Łomżyńska Rada Sportu (brak danych dot. liczby).</p>			
<p>Imprezy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Seniorada” - wszystkie uroczystości patriotyczne z udziałem ngo i mieszkańców - Wigilia na Starym Rynku z udziałem ngo i mieszkańców - Wigilia ngo i rad społecznych w Domku Pastora - Nagrody Prezydenta w dziedzinie kultury - Nagrody Łomżyński Społecznik Roku, Łomżyńska Inicjatywa Roku 			
<p>Działalność organizacji pozarządowych w Centrum Aktywności Turystycznej i Kulturalnej „Domek Pastora” w 2019 roku.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fundacja „Ja i Ty”-warsztaty muzyczne, warsztaty artystyczne, szkolenia, koncert 2. Stowarzyszenie „Czas Rozwoju” - warsztaty artystyczne, spotkania robocze 3. Towarzystwo Uniwersytetów Ludowych - warsztaty dla seniorów, wykłady, gry, brydż 4. Fundacja „Czas Lokalny” -Centrum Organizacji Pozarządowych (szkolenia, dyżury), warsztaty artystyczne „Odkryć siebie”, ABC zdrowego seniora 5. Lokalna Organizacja Turystyczna „Ziemia Łomżyńska” - X urodziny portalu historialomzy.pl 6. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci - spotkanie organizacyjne 7. Stowarzyszenie „Tabor”- warsztaty muzyczne 8. Społeczne Stowarzyszenie Prasoznawcze „Stopka”-wykład 			

9. Federacja dla Łomży - spotkanie zarządu
10. Stowarzyszenie Przyjaciół Harcerstwa Łomżyńskiego- spotkanie zarządu
11. Łomżyńskie Towarzystwo Naukowe im. Wagów -promocja książki, prelekcje historyczne
12. Klub Podróżnika Łomża- prezentacje
13. Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych-szkolenie
14. Stowarzyszenie „Da Się” -warsztaty
15. Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej-szkolenie
16. Fundacja „SocLab”-warsztaty
17. Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej-warsztaty literackie

Patronaty Prezydenta Łomży nad działaniami NGO w 2019 r.

- 1.Łomżyńska Debata Antysmogowa pn. „Smog w mieście-zagrozenia i przeciwdziałanie. Łomżyńskie Towarzystwo Ekologiczne „Ekosfera doliny Narwi”- kwiecień 2019 r.
- 2.VII edycja Europejskiego Festiwalu Sztuk Wszelakich. Fundacja JA i TY, Stowarzyszenie Czas Rozwoju- wrzesień 2019 r.
- 3.Ogólnopolskie Zawody Modelarskie Łomża Drone Race Cup 2019. Łomżyńska Fundacja Rozwoju Myśli Technicznej- czerwiec 2019 r.
- 4.III Gala Ekonomii Społecznej, Konferencja pn. Akademia Legislacji i Procesu Stanowienia Prawa-szkolenie eksperckie dla przedstawicieli NGO. Podlaska Federacja Organizacji Pozarządowych, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Łomży- maj 2019 r.
- 5.Flis Obojga Narodów. Nadwiślańska Organizacja Turystyczna lipiec – sierpień 2019 r.
- 6.VI edycja Konkursu Technotalent 2019 Fundacja Technotalenty. Izba Przemysłowo-Handlowo w Białymstoku- grudzień 2019 r
- 7.Gala Ekonomii Społecznej.Podlaska Federacja Organizacji Pozarządowych, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Łomży- październik 2019 r.
- 8.Łomżyńskie Forum Seniora. Podlaska Federacja Organizacji Pozarządowych, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Łomży, Łomżyńska Rada Seniora -październik 2019 r.
- 9.Czwartki Lekkoatletyczne. Podlaskie Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej w Łomży
10. 19 Ogólnopolski Zjazd Nauczycieli Języka Niemieckiego. Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Języka Niemieckiego, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej-sierpień 2019 r.
11. Jubileusz 100-lecia powstania Związku Geometrów Okręgu Białostockiego w Łomży. Stowarzyszenie Geodetów Polskich Zarząd Oddziału w Białymstoku, Koło Stowarzyszenia Geodetów Polskich w Łomży-czerwiec 2019 r.
- 12.Obchody Światowego Dnia Autyzmu. Fundacja Dr Otis-kwiecień 2019 r.
- 13.Uroczysta Konferencja z okazji 20-lecia działalności Stowarzyszenia „Edukator” w Łomży. Społeczno-Oświatowe Stowarzyszenie Pomocy Pokrzywdzonym i Niepełnosprawnym „Edukator” w Łomży- listopad 2019 r.
- 14.XVIII Przegląd Piosenki Religijnej Domów Pomocy Społecznej. Łomża 2019. Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intelktualnie „Pomocna Dłoń”- listopad 2019 r.
- 15.XIII Sejmik Samorządów Uczniowskich. Łomżyński Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, Szkoła Podstawowa nr 1 w Łomży-grudzień 2019 r.
- 16.XXVII Łomżyńskie Dni Walki z Cukrzycą.Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Rejonowy w Łomży – listopad 2019 r.
- 17.Turniej Brydża Sportowego o Puchar Prezydenta Miasta Łomża. Stowarzyszenie Łomżyńska Akademia Brydża Sportowego-listopad 2019 r.
- 18.I Seminarium Naukowo-Techniczne pt. „Aspekty wdrożeniowe nowych technologii w obiektach antropogenicznych”. Podlaski Oddział Polskiego Stowarzyszenia Rzeczoznawców i Biegłych Sądowych- listopad 2019 r.

Rozwijanie współpracy mieszkańców z policją i strażą miejską w formie spotkań i szkoleń

podnoszących świadomość społeczną w zakresie bezpieczeństwa publicznego.
Wskaźniki realizacji:
<p>W ramach rozwijania współpracy mieszkańców z Policją w zakresie bezpieczeństwa publicznego przeprowadzone zostały w 2019 roku przez Komendę Miejską Policji w Łomży 365 spotkań ze społeczeństwem, w dużej mierze dotyczące promowania Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa.</p> <p>Funkcjonariusze Policji brali udział w 56 festynach i piknikach rodzinnych.</p> <p>Przeprowadzono 15 spotkań z seniorami na temat przestępstw popełnianych na osobach starszych oraz 26 spotkań z uczniami ostatnich klas szkół średnich, studentami na temat handlu ludźmi.</p>
Podjęcie działań z zakresu edukacji kulturalnej, prawnej, obywatelskiej i ekologicznej.
Wskaźniki realizacji działań:
<p>W celu zapobiegania przestępczości i demoralizacji nieletnich oraz patologii rodzin funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Łomży w 2019 roku przeprowadzili 341 spotkań z dziećmi i młodzieżą oraz 190 spotkań z kadrą pedagogiczną szkół na temat przestępczości i demoralizacji nieletnich oraz spotkania z rodzicami uczniów, podczas których poruszano problem krzywdzenia dzieci oraz konsekwencji prawnych. Przewidywane efekty działań: edukacja prawna młodzieży, wzrost świadomości dzieci i młodzieży na temat zagrożeń oraz konsekwencji prawnych, wynikających z niestosowania się do przepisów prawa oraz zasad społecznych, podniesienie poziomu świadomości kadry pedagogicznej z zakresu przeciwdziałania przestępczości i demoralizacji nieletnich.</p>
Wspieranie działań na rzecz cudzoziemców w zakresie integracji z mieszkańcami i edukacji kulturowej.
<p>Funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji przeprowadzili 1 spotkanie z cudzoziemcami i studentami WSA w Łomży mające na celu zmniejszenie poziomu uprzedzenia i negatywnych postaw w odniesieniu do cudzoziemców.</p> <p>Ochrona uzupełniająca. Cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą udziela się pomocy mającej na celu wspieranie procesu jego integracji w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy. Pomoc obejmuje:² świadczenia pieniężne na utrzymanie, opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne, pracę socjalną, poradnictwo specjalistyczne, w tym poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne, udzielanie informacji oraz wsparcia w kontaktach z innymi instytucjami, w szczególności z instytucjami rynku pracy, ze środowiskiem lokalnym oraz organizacjami pozarządowymi. W 2019 r. integracją cudzoziemców, z tytułu ochrony uzupełniającej objęto 4 rodziny /15 osób/. Wyplacono 85 świadczeń dla cudzoziemców z ochroną uzupełniającą na kwotę 60 364 zł.</p> <p>Zgoda na pobyt tolerowany lub ze względów humanitarnych. Cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względu humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przyznawane były zasiłki celowe na opłacenie mieszkania, żywność, leki, zakup odzieży i inne potrzeby. W 2019 r. objęto 9 rodzin cudzoziemców z pobytem tolerowanym lub ze względów humanitarnych. Wyplacono 31 świadczeń na kwotę 20000 zł.</p>
Dodatkowo:
<p>Pomoc dla repatrianta Na podstawie art.17 ust. 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji udzielono pomocy dla jednego repatrianta pochodzącego z Kazachstanu, który posiada obywatelstwo polskie. Pomoc finansowa w wysokości 6000 zł. została przyznana na pokrycie wydatków związanych z wyposażeniem lokalu mieszkalnego na ul. Senatorskiej 7/9. Pomoc została</p>

² Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej Dz.U. .z 2019 r poz. 1508

zrealizowana w roku 2020 po otrzymaniu przez Wojewodę Podlaskiego środków z rezerwy celowej budżetu państwa.

Karta Polaka Na podstawie Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka zostały wypłacone świadczenia pieniężne dla posiadaczy Karty Polaka, obywateli Republiki Białoruś studiujących w Łomży, którzy otrzymali prawomocne decyzje Wojewody Podlaskiego. Świadczenia pieniężne były przyznane na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania Rzeczypospolitej Polskiej. Sześć osób otrzymało decyzje o przyznaniu świadczeń pieniężnych na okres 7 miesięcy /od czerwca do grudnia 2019 r./ oraz jedna osoba na okres 5 miesięcy /od sierpnia do grudnia 2019 r./ Łącznie wypłacono 54 świadczenia na kwotę 44415 zł.

Propagowanie idei samopomocy i wolontariatu.

Wskaźniki realizacji działań:

Program wolontarystyczny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży na lata 2017-2021 ma na celu zwiększenie aktywności obywatelskiej mieszkańców miasta Łomża. W 2019 r. pracę wolontarystyczną wykonywało 33 wolontariuszy w tym 24 to uczniowie szkół średnich i 9 osób dorosłych. Wolontariusze min. pomagali dzieciom, osobom niepełnosprawnym. Wykonując różne zadania wolontariusze rozbudzali zainteresowania, uczyli wrażliwości, zrozumienia i empatii a także sposobów spędzania wolnego czasu.

Wolontariusze uczestniczą w zbiórkach żywności CARITAS dla osób potrzebujących w ramach pozwolenia MAC nr 2019/330/OR. W 2019 roku 500 wolontariuszy zbierali żywność w zbiórce wielkanocnej, bożonarodzeniowej, wakacyjnej oraz we Wrześniowej Zbiórce Żywności „Kromka Chleba dla Sąsiada”.

Rozszerzanie współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi i innymi inicjatywami obywatelskimi.

Wskaźnik realizacji działań:

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Fund for European Aid to the Most Deprived – FEAD). Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dotyczącymi wprowadzenia ujednoliconych zasad przekazywania żywności dla najuboższej ludności UE w ramach programu pomocy żywnościowej – podstawą do wydania tej formy pomocy są listy sporządzone przez pracowników MOPS w oparciu o ustalone kryteria wyboru beneficjenta (do 200 % kwoty uprawniającej do świadczeń z pomocy społecznej). Pomoc rzeczowa w postaci żywności w ramach programu pomocy żywnościowej dystrybuowana była za pośrednictwem Związku Emerytów i Rencistów i czterech parafii na terenie miasta oraz Ośrodka Wspierania Rodziny.

Szlachetna Paczka. W ramach prowadzonej współpracy pracownicy socjalni zgłosili 32 rodziny do otrzymania pomocy w ramach prowadzonej akcji Szlachetna Paczka. Rodziny te zostały zakwalifikowane przez organizatorów akcji i otrzymali wsparcie.

„Skrzydła” Pracownicy socjalni informowali i kwalifikowali osoby do uzyskania pomocy w ramach programu „Skrzydła” prowadzonego przez Caritas. W 2019 r. 30 dzieci otrzymało pomoc finansową w wysokości 25 012 zł – średnia wysokość świadczenia na osobę – 833 zł. Wsparcie finansowe i rzeczowe po zweryfikowaniu zasadności wsparcia z pracownikiem socjalnym MOPS otrzymało 11 osób na kwotę 11380zł. Kwota przeznaczona była na zakup sprzętu rehabilitacyjnego, sprzętów gospodarstwa domowego. Ponadto udzielono pomocy rzeczowej pięcioosobowej rodzinie – w postaci opału i żywności.

Pracownicy socjalni współpracowali w zakresie informowania i rekrutowania do projektów z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej, wydawali skierowania do Kuchni Caritas, informowali beneficjentów pomocy społecznej o miejscach, gdzie można uzyskać bezpłatne poradnictwo i możliwościach skorzystania ze wsparcia świetlic socjoterapeutycznych

prowadzonych przez TPD i Caritas.

Do pozyskiwania pomocy w postaci bezpłatnego posiłku wydawanego przez kuchnię Caritas skierowano 300 osób z terenu miasta. Pracownicy socjalni MOPS co miesiąc weryfikowali listy osób otrzymujących pomoc w formie obiadów i kierowali do otrzymania tej formy pomocy kolejne osoby. W okresie przedświątecznym 400 rodzin otrzymało paczki żywnościowe podczas zorganizowanej przez Urząd Miasta i Caritas Wigilii dla osób samotnych.

W ramach współpracy z **PCK Oddział w Łomży** - osoby zgłaszające się o pomoc byli informowani o możliwości uzyskania pomocy rzeczowej w postaci odzieży i art. gospodarstwa domowego.

W miarę możliwości prowadzone były działania zmierzające do pozyskania i dystrybucji artykułów pozyskanych od osób fizycznych i prawnych. W okresie objętym sprawozdaniem w wyniku prowadzonych działań – podopieczni MOPS uzyskali nieodpłatnie od osób fizycznych pomoc rzeczową w postaci nowej odzieży, bielizny, artykułów szkolnych, zabawek dla dzieci, mebli i wyposażenia mieszkania.

Prowadzone działania obejmowały również informowanie beneficjentów pomocy społecznej o miejscach gdzie można uzyskać bezpłatne poradnictwo.

Dzieci osób korzystających z pomocy korzystały z wsparcia świetlic socjoterapeutycznych prowadzonych przez TPD i Caritas.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej razem z Caritas Diecezji Łomżyńskiej był współorganizatorem **Festynu Rodzinnego**. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej razem z Caritas Diecezji Łomżyńskiej był współorganizatorem Festynu Rodzinnego, który odbył się w dniu 8 czerwca 2019 r. w ramach Ogólnopolskiego Festynu Rodzinnego Caritas z okazji Podlaskich Dni Rodziny. Pracownicy socjalni MOPS weryfikowali dzieci do udziału w Festynie, uczestniczyli w organizowanej imprezie zapewniając dzieciom nadzór i opiekę podczas konkurencji sportowych i działań towarzyszących. W imprezie uczestniczyło około 100 beneficjentów MOPS z dziećmi w wieku szkolnym. Zawody sportowe odbywały się w konkurencjach rekreacyjno-sportowych, biegach przełajowych w kilku kategoriach wiekowych i aranżacjach taneczno-muzycznych. Uczestnicy mieli okazję poznać zasady udzielania pierwszej pomocy i zasad bezpiecznego poruszania się po drogach. Ratownicy medyczni grupy Nadzieja w Łomży umożliwili poznanie tych zasad podczas prezentacji, uczestnicy Festynu Rodzinnego aktywnie brali udział w prowadzonych działaniach. Umożliwiono również kontakt z funkcjonariuszami KMP i Straży Pożarnej, którzy przedstawiali potencjalne zagrożenia i omawiali zachowania pod kątem prewencji i udzielania pierwszej pomocy. Wszyscy uczestnicy otrzymali prezenty w postaci ekologicznych toreb z logo imprezy, artykułami przemysłowymi oraz paczki ze słodyczami. MOPS współfinansował zakup prezentów i medali dla zwycięzców poszczególnych konkurencji. W czasie trwania zawodów wszyscy uczestnicy mieli zapewnioną opiekę, ciepły posiłek, napoje i słodycze. Udział w olimpiadzie był bardzo pozytywnie odebrany przez uczestników, pozwolił na wspólną zabawę, rywalizację i integrację z osobami niepełnosprawnymi.

W 2019 r. Samorząd Miasta Łomża współpracował z radami społecznymi: Łomżyńską Radą Działalności Pożytku Publicznego, Łomżyńską Radą Seniorów, Łomżyńską Radą do Spraw Osób z Niepełnosprawnością, Radą Sportu. Łomżyńska Rada Działalności Pożytku Publicznego analizowała i opiniowała projekty dokumentów, m.in. Roczno Programu Współpracy Miasta Łomży z Organizacjami Pozarządowymi, Założeń Polityki Społeczno-Gospodarczej Miasta. Rada Seniorów jest organem doradczym i podejmującym inicjatywy min. powstania Karty Seniora. Seniorzy korzystają ze szkoleń i kursów różnego rodzaju dofinansowanych przez miasto. Łomżyńska Społeczna Rada ds. Osób z Niepełnosprawnościami zajmuje się opiniowaniem i inspirowaniem działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz ich integracją zawodową i społeczną. Zadaniem Łomżyńskiej Rady Sportu jest opiniowanie i wspieranie działań prezydenta miasta w zakresie kultury fizycznej i sportu, m.in. przy tworzeniu projektu budżetu wydatków na sport, czy

przyznawaniu stypendiów i nagród zawodnikom osiągającym wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym. Rada koordynuje imprezy sportowe i rekreacyjne współfinansowane z budżetu miasta, a także propaguje działania służące rozwojowi sportu.

Cel operacyjny: 3.2 Promocja i zwiększenie atrakcyjności miasta.

Podjęmowanie działań dla mieszkańców i turystów w zakresie upowszechnienia kultury, sportu, turystyki i krajoznawstwa.

Wskaźniki realizacji działań:

W celu wzbogacenia oferty imprez kulturalnych miasta i zwiększenia zainteresowania ofertą kulturalną miasta zrealizowano **103** przedsięwzięcia w zakresie upowszechniania kultury, sportu, turystyki i krajoznawstwa.

W ramach ogłoszonego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w sferze kultury, zrealizowano 16 zadań oraz 2 zadania w trybie pozakonkursowym, które mają na celu poszerzenie oferty kulturalnej dla mieszkańców miasta oraz rozwój tzw. turystyki kulturowej poprzez zapraszanie twórców i animatorów kultury z różnych części kraju i propagowanie w ten sposób atrakcyjności kulturalnej i turystycznej miasta.

Zrealizowano w 2019 r.

- Zadania: „Gawędy historyczne” oraz „Spacery z historią Łomży” Łomżyńskiego Towarzystwa Naukowego, "Z tradycją we współczesność - cykl warsztatów regionalnych", JA i TY - integracyjny festiwal międzynarodowych formacji tanecznych, Impreza muzyczna „Letnie weekendowe granie”, Letnia Akademia Teatru, Ziemia Łomżyńska - Nasza Mała Ojczyzna, Pamięć i Tożsamość – Miejsca pamięci Narodowej, Odkryć siebie - spotkania ze sztuką - edycja 2019 oraz koncert „Szanty nad Narwią”.
- Cykliczna impreza „Dni Wielokulturowej Łomży – Pod Wspólnym Niebem”, która ma na celu przybliżanie historii miasta, jego charakteru oraz różnorodności.
- W ramach podnoszenia atrakcyjności kulturalnej miasta odbyło się 10 seansów Letniego Kina Plenerowego w okresie wakacji.
- W Centrum Aktywności Turystycznej i Kulturalnej „Domek Pastora” zorganizowano: 8 wystaw plastycznych i fotograficznych, 7 warsztatów ceramicznych i plastycznych, 2 koncerty muzyczne.

W ramach ogłoszonego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w sferze wspierania i upowszechniania turystyki, w wyniku którego zostały zrealizowane następujące przedsięwzięcia:

- XXVIII Rajd Pieszy Poznajemy Kurpiowszczyznę - Drogi do Wolności
- VI Rodzinny Spływ Kajakowy Narwią i Pisą
- Paszport turysty - „Odkrywczy Królewskiego Miasta Łomża” opis 15 wybranych łomżyńskich atrakcji turystycznych
- Impreza wodniacka pn. -"Wyścigi puchówek o tytuł Mistrza Nurtu Pradoliny Narwi - 2019"
- „Łomża, jako miasto partnerskie w ogólnopolskim wydarzeniu wodniackim - Flis Obojga Narodów i Festiwal Wisły”
- „Spływ doliną Narwi do Łomży”.
- Zorganizowano cykliczne Jarmarki Rozmaitości, to przedsięwzięcie organizowane jest cyklicznie, począwszy od Jarmarku Wielkanocnego, zwieńczone Jarmarkiem

Bożonarodzeniowym połączonym z Wieczerzą Wigilijną. Na jarmarkach prezentują się osoby, które wytwarzają domowe przetwory, wypieki, wędliny, sery, miody, ale także osoby, które zajmują się malarstwem, rzeźbą, wyrobami skórzanymi, biżuterią, koronkarstwem, haftami itp.

Wydawana jest co miesiąc ulotka „Łomżyński kalendarz wydarzeń”, która zawiera przekrój przedsięwzięć poprzez wydarzenia kulturalne, sportowe, rekreacyjne i religijne, dostępna w miejscach o dużym natężonym ruchu turystycznym oraz w miejscach użyteczności publicznej.

- Organizacja konkursu kulinarnego „Zasmakuj w Łomży” w celu odnalezienia przepisów kulinarnych tradycyjnych/regionalnych (Łomża, Kurpie, okolice Łomży).
- Organizacja przedsięwzięcia „Muszla sport&show”. W mobilnym miasteczku rowerowym przygotowana została dla dzieci symulacja ruchu ulicznego ze znakami drogowymi, rondem, przejazdem kolejowym i przejściami dla pieszych. Piotr Bielak trenujący akrobatykę sportową zaprezentował widowisko akrobatyczne. Pokazom towarzyszyły warsztaty kulinarne pod nazwą „Sport & Food” w ramach „Łomżyńskich Wakacji”.
- Organizacja przedsięwzięcia „Imprezowy Rynek”. W programie znalazły się warsztaty taneczne, ćwiczenia sportowe dla całej rodziny, pokazy tańca, zajęcia artystyczne dla najmłodszych, układanie z klocków herbu Łomży, podstawy sztuki cyrkowej, rodzinne gry planszowe, konsultacje i porady dietetyczne oraz występ zespołu Sigals.

W ramach ogłoszonego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w sferze wspierania i upowszechniania sportu, w 2019 r. zostały zrealizowane następujące przedsięwzięcia:

1. Przygotowanie i udział zawodników LŁKS „PREFBET ŚNIADOWO” Łomża do współzawodnictwa ogólnopolskiego, startach w Mistrzostwach Polski oraz w innych zawodach sportowych w kategoriach młodzieżowych.
2. Programy Szkolenia Sportowego dzieci i młodzieży – udział klubów sportowych w systemie sportu młodzieżowego.
3. Łomżyńska Akademia Bokserska VI
4. Szkolenie dzieci i młodzieży w taekwondo olimpijskim
5. Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży w 2019r.
6. Programy szkolenia sportowego dzieci i młodzieży – udział klubów sportowych w systemie sportu młodzieżowego.
7. Przygotowanie i udział zawodników Uczniowskiego Klubu Sportowego Liceum Sportowe Łomża do współzawodnictwa ogólnopolskiego, startów w Mistrzostwach Polski w kategoriach młodzieżowych.
8. Programy szkolenia sportowego dzieci i młodzieży – udział klubów sportowych w systemie sportu młodzieżowego.
9. Prowadzenie szkolenia oraz udział we współzawodnictwie dzieci i młodzieży w dyscyplinie szachy.
10. Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży.
11. Program szkolenia sportowego dzieci i młodzieży w sekcjach UKS „Dziewiątka” Łomża
12. Szkolenie sportowe siatkarek UKS Jedyńka Łomża i udział w rozgrywkach.
13. Program szkolenia sportowego dzieci i młodzieży w sekcjach GUKS „Olimpijczyk” w Łomży
14. Realizacja programu szkolenia sportowego dzieci i młodzieży z UKS „4” Łomża o nazwie „Od zera do bohatera”
15. Szkolenie dzieci i młodzieży w UKS „Return” Łomża

16. Udział w rozgrywkach piłki nożnej na terenie województw: podlaskiego, łódzkiego, mazowieckiego i warmińsko-mazurskiego.
17. Przygotowanie i udział zawodników LLKS „PREFBET ŚNIADOWO” ŁOMŻA do startów w Pucharze Świata, Mistrzostwach Polski, mityngach zagranicznych i krajowych oraz innych zawodach lekkoatletycznych.
18. Udział w rozgrywkach I Ligi Piłki Ręcznej Kobiet w grupie A w województwach : podlaskie, mazowieckie, wielkopolskie, łódzkie, kujawsko-pomorskie, pomorskie oraz w Pucharze Polski PGNIiG piłki ręcznej kobiet – obszar całej polski.
19. Przygotowanie do udziału w Mistrzostwach Polski w piłce ręcznej plażowej PGNIiG Summer Superliga.
20. Szkolenie osób niepełnosprawnych w UKS „Return” Łomża – sekcja tenis na wózkach (seniorzy).
21. Przygotowania do udziału i udział w zawodach MMA zawodników BLACK HORSE MMA ŁOMŻA.
22. Przygotowanie do udziału i udział klubów sportowych we współzawodnictwie sportowym seniorów prowadzonym przez polskie związki sportowe lub podmioty działające z ich upoważnienia.
23. Udział siatkarek UKS JEDYNKA Łomża w III Lidze Kobiet.
24. Łomżyńska Akademia Bokserska – senior.
25. Przygotowanie i udział w rozgrywkach II i III ligi brydża sportowego w sezonie 2019r.
26. Zawody p.n. Czwartki Lekkoatletyczne, XIX Memoriał W. Czerniawskiej.
27. Organizacja na terenie miasta otwartych zawodów sportowych i sportowo-rekreacyjnych, w tym w szczególności realizacja imprez objętych kalendarzem na rok 2019.
28. Organizacja na terenie miasta otwartych zawodów sportowo – rekreacyjnych na rok 2019 (wodne imprezy sportowo – rekreacyjne).
29. Organizacja VII ogólnopolskiego turnieju koszykówki Dziewcząt i Chłopców „Łomża Cup 2019” o puchar Prezydenta Miasta.
30. Organizacja Czterech Ogólnopolskich turniejów koszykówki dziewcząt oraz chłopców „UKS 4 Łomża Basket Cap 2019” o puchar Prezydenta Miasta Łomży.
31. Nurkowanie dla wszystkich.
32. Organizacja XXII OGÓLNOPOLSKIEGO TURNIEJU MINIKOSZYKÓWKI CHŁOPCÓW „ŁOMŻYŃSKA ZIMA 2019”
33. Realizacja Miejskiego Kalendarza imprez sportowo-rekreacyjnych dla mieszkańców Łomży 2019.
34. Otwarte Mistrzostwa Województwa Podlaskiego Szkół Ponadgimnazjalnych w Tenisie Stołowym.
35. Otwarte Akademickie Mistrzostwa Łomży w tenisie stołowym o Puchar Prezydenta Miasta Łomża.
36. VI Ogólnopolski Otwarty Turniej Par na zapis maksymalny w Brydżu Sportowym o Puchar Prezydenta Miasta Łomży.
37. „6 Grand Prix Polski Weteranów w Tenisie Stołowym”.
38. „Otwarte Akademickie Mistrzostwa Łomży w biegu ulicznym z okazji Jubileuszu 15-lecia PWSliP w Łomży”.

Promocja turystyczna ukierunkowana na położenie, kulturę i tradycję regionu Podlasia.

W 2019 roku zrealizowano **5 przedsięwzięć** dotyczących promocji miasta Łomża:

1. Udział przedstawicieli miasta w IV edycji World Travel Show w Nadarzynie.
2. Udział przedstawicieli miasta w Podlaskim Forum Turystycznym w Augustowie.
3. Wykonano aktualizację przewodnika „Łomża przełomy turystyczne”.
4. Wydano wznowienie broszurki „Szlaki Historyczne Łomży”.
5. Udział Miasta w Lokalnej Organizacji Turystycznej /LOT/. W terminie czerwiec - wrzesień (okres natężonego ruchu turystycznego) funkcjonował Punkt Informacji Turystycznej i Kulturalnej / PITiK/, który zapewnił obsługę ruchu turystycznego w zakresie udzielania informacji w Łomży ul. Dworna 35. Dzięki współpracy materiały promocyjne wydawane przez UM (plany miasta, przewodniki, broszurka „Szlaki Historyczne Łomży”, Łomżyński Kalendarz Wydarzeń) mogły trafić do turystów odwiedzających nasze miasto. Dobra lokalizacja PITiK w centrum miasta, pozwoliła nam na umiejscowiony tam jednego z infokiosków zakupionych w ramach projektu „Domek Pastora – Centrum Aktywności turystycznej i Kulturalnej w Łomży”. Turyści odwiedzający PIT mogli wykorzystywać urządzenie do uzyskania dodatkowych informacji o mieście. Jest to trzeci rok działalności PITiK w centrum miasta.

Dla mieszkańców i turystów wydawana jest całoroczna oferta kulturalna. Ulotka „Łomżyński kalendarz wydarzeń” ukazuje się, co miesiąc. Zawiera przekrój przedsięwzięć poprzez wydarzenia kulturalne, sportowe, rekreacyjne i religijne. Jest to oferta aktywnego spędzenia wolnego czasu. Dzięki łomżyńskim instytucjom kultury i sportu, organizacjom pozarządowym, uczelniom wyższym i parafiom gromadzimy i wydajemy cyklicznie informacje o wydarzeniach w naszym mieście. Broszury dostępne są w miejscach o dużym natężonym ruchu turystycznym oraz w miejscach użyteczności publicznej.

Podjęmowanie działań w zakresie rewitalizacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej. Wspieranie działań służących edukacji ekologicznej oraz ochrony i poprawie stanu środowiska wśród dzieci i dorosłych.

Wskaźniki realizacji działań:

„**Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Łomża**” jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 Cel nadrzędny rewitalizacji: Obszar rewitalizacji w Łomży to miejsce, które jest atrakcyjne do zamieszkania, pracy i wypoczynku. Program Rewitalizacji jest jednym z programów operacyjnych miasta, jego działania wpisują się w prowadzoną politykę rozwojową Miasta i są spójne z wizją, do której dąży wspólnota samorządowa. W okresie od kwietnia do maja 2019 r. trwały konsultacje społeczne (spotkania z mieszkańcami i konsultacje pisemne) dotyczące uwag, propozycji, rekomendacji dotyczących aktualizacji zadań do Lokalnego Programu Rewitalizacji.

(aktualizacja Programu w 2019 r. załącznik do Uchwały Nr 94/IX/19 Rady Miejskiej Łomży z dnia 29 maja 2019 r.). Planowane i zrealizowane zadania to min. „Łączymy pokolenia”, Bądźmy razem – jesteśmy tacy sami, „Wolontariat 60+”, Utworzenie Centrum Koordynacji i Pomocy Osobom wychodzącym z uzależnienia, „Stop przemoc”, Świetlice środowiskowe – przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Program rozwoju miasta Łomża 2020 PLUS to dokument, który określa cele i kierunki rozwoju miasta w długofalowej perspektywie. Misją Programu: Łomża - Miasto, w którym żyje i pracuje. Nadzór nad realizacją programu pełni Konwent.

W 2019 r. w ramach Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Łomża udzielane było dofinansowanie do wymiany starych pieców węglowych w zabudowie jednorodzinnej. Stare piece są zastępowane na gazowe, biopaliwo (pellet) lub podłączane do miejskiej sieci ciepłowniczej. Program skierowany jest przede wszystkim do osób uboższych i niepełnosprawnych, których nie stać na samodzielną wymianę indywidualnych źródeł ciepła. Pracownicy socjalni MOPS przeprowadzali wywiady środowiskowe w celu kwalifikowania osób, po zweryfikowaniu 31 osób otrzymało dofinansowanie. Program Ograniczenia Niskiej Emisji ma na celu ograniczenie emisji pyłów i szkodliwych gazów z palenisk domowych, stanowi element realizacji uchwalonego przez Radę Miejską Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Łomży -
mgr inż. Wiesław Jagielak